Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0147

Komisijas 2025. gada ziņojums par tiesiskumu

Eiropas Parlamenta 2026. gada 29. aprīļa rezolūcija par Komisijas 2025. gada ziņojumu par tiesiskumu (2025/2239(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES), jo īpaši tā 2. pantu, 3. panta 1. punktu, 3. panta 3. punkta otro daļu, 4. panta 3. punktu, 5., 6., 7., 11., 19. un 49. pantu,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā pantus par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu, aizsardzību un veicināšanu Savienībā, tai skaitā 70., 258., 259., 260., 263., 265. un 267. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ("Harta"),

– ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 8. jūlija paziņojumu "2025. gada ziņojums par tiesiskumu: tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā" (COM(2025)0900) un tā pielikumu, kurā iekļauti ieteikumi dalībvalstīm,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 16. decembra Regulu (ES, Euratom) 2020/2092 par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai[1] ("Tiesiskuma regula"),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulu (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu

[1] OV L 433 I, 22.12.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

pārvaldībai un vīzu politikai[2] (Kopīgo noteikumu regula),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 23. septembra Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam[3] (Finanšu regula) un jo īpaši tās 6. panta 3. punktu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 28. aprīļa Regulu (ES) 2021/692, ar ko izveido programmu "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014[4],

– ņemot vērā Komisijas priekšlikumu paketi par daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam,

– ņemot vērā ANO cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības instrumentus, piemēram, Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*), Starptautisko konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu (*CERD*), Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*) un Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*), Deklarāciju par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām minoritātēm, ANO Foruma minoritāšu jautājumos ieteikumus un ANO vispārējā regulārā pārskata ieteikumus un ziņojumus, kā arī ANO līguma struktūru judikatūru un ANO Cilvēktiesību padomes īpašās procedūras,

– ņemot vērā ANO principus attiecībā uz valstu iestāžu statusu (Parīzes principi), kas pieņemti ar ANO Ģenerālās asamblejas 1993. gada 20. decembra rezolūciju Nr. 48/134,

– ņemot vērā 1998. gadā pieņemto ANO deklarāciju par cilvēktiesību aizstāvjiem un 2004. gada jūnijā pieņemtās ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem,

– ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ECTK), Eiropas Sociālo hartu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) un Eiropas Sociālo tiesību komitejas judikatūru, kā arī Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas, Ministru komitejas, cilvēktiesību komisāra, Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību, Diskriminācijas novēršanas, daudzveidības un iekļaušanas koordinācijas komitejas, Venēcijas komisijas un citu tās struktūru konvencijas, ieteikumus, rezolūcijas, atzinumus un

---

2 OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.

3 OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

4 OV L 156, 5.5.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

ziņojumus,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu,

– ņemot vērā Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartu un Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību,

– ņemot vērā 34. pārskata ziņojumu par Eiropas Padomes Eiropas Komitejas spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai (*CPT*) 2024. gada darbībām,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupas (*GRECO*) 25. vispārīgo darbības pārskatu (2024),

– ņemot vērā Eiropas Padomes un Eiropas Savienības 2007. gada 23. maija Saprašanās memorandu un Padomes 2024. gada 17. decembra secinājumus par ES sadarbības ar Eiropas Padomi prioritātēm 2025.–2026. gadā,

– ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par advokāta profesijas aizsardzību, kas tika pieņemta 2025. gada 12. martā un atvērta parakstīšanai 2025. gada 13. maijā,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta Direktīvu (ES) 2016/343 par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā krimināl procesā[5],

– ņemot vērā 2016. gada 25. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par ES mehānisma demokrātijai, tiesiskumam un pamattiesībām izveidi[6],

– ņemot vērā Komisijas 2017. gada 20. decembra priekšlikumu Padomes lēmumam par konstatēšanu, ka ir droša varbūtība, ka Polija varētu nopietni pārkāpt tiesiskumu (COM(2017)0835), kas ir sagatavots saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu,

– ņemot vērā 2018. gada 7. februāra rezolūciju par minoritāšu aizsardzību un nediskriminēšanu ES dalībvalstīs[7],

– ņemot vērā 2018. gada 1. marta rezolūciju par Komisijas lēmumu piemērot LES 7. panta 1. punktu attiecībā uz stāvokli Polijā[8],

– ņemot vērā 2018. gada 19. aprīļa rezolūciju par nepieciešamību ieviest Eiropas vērtību instrumentu, ar kuru tiek atbalstītas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas veicina demokrātiju,

---

5 OV L 65, 11.3.2016., 1. lpp., http://data.europa.eu/eli/dir/2016/343/oj.
6 OV C 215, 19.6.2018., 162. lpp.
7 OV C 463, 21.12.2018., 21. lpp.
8 OV C 129, 5.4.2019., 13. lpp.

tiesiskumu un pamatvērtības Eiropas Savienībā vietējā un valsts līmenī[9],

– ņemot vērā 2018. gada 12. septembra rezolūciju par priekšlikumu, kurā Padome tiek aicināta saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība[10],

– ņemot vērā 2018. gada 13. novembra rezolūciju par minoritātēm paredzētu standartu minimumu Eiropas Savienībā[11],

– ņemot vērā 2018. gada 14. novembra rezolūciju par visaptveroša ES mehānisma nepieciešamību demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību aizsardzībai[12],

– ņemot vērā Komisijas 2019. gada 3. aprīļa paziņojumu "Tiesiskuma turpmāka stiprināšana Savienībā. Pašreizējā situācija un iespējamie turpmākie pasākumi" (COM(2019)0163),

– ņemot vērā Komisijas 2019. gada 17. jūlija paziņojumu "Tiesiskuma stiprināšana Savienībā. Rīcības plāns" (COM(2019)0343),

– ņemot vērā 2020. gada 7. oktobra rezolūciju par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidi[13],

– ņemot vērā 2020. gada 13. novembra rezolūciju par Covid-19 pasākumu ietekmi uz demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām[14],

– ņemot vērā 2020. gada 17. decembra rezolūciju par Eiropas pilsoņu iniciatīvu "*Minority SafePack*" — viens miljons parakstu daudzveidībai Eiropā"[15],

– ņemot vērā 2021. gada 11. marta rezolūciju par ES pasludināšanu par LGBTIK brīvības zonu[16],

– ņemot vērā 2021. gada 10. jūnija rezolūciju par stāvokli tiesiskuma jomā Eiropas Savienībā un Tiesiskuma nosacījumu regulas (ES, Euratom) 2020/2092 piemērošanu[17],

– ņemot vērā 2021. gada 24. jūnija rezolūciju par Komisijas 2020. gada

---

9 OV C 390, 18.11.2019., 117. lpp.
10 OV C 433, 23.12.2019., 66. lpp.
11 OV C 363, 28.10.2020., 13. lpp.
12 OV C 363, 28.10.2020., 45. lpp.
13 OV C 395, 29.9.2021., 2. lpp.
14 OV C 415, 13.10.2021., 36. lpp.
15 OV C 445, 29.10.2021., 70. lpp.
16 OV C 474, 24.11.2021., 140. lpp.
17 OV C 67, 8.2.2022., 86. lpp.

ziņojumu par tiesiskumu[18],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu par korupcijas apkarošanu, ar ko aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2003/568/TI un Konvenciju par Eiropas Kopienu ierēdņu vai Eiropas Savienības dalībvalstu ierēdņu korumpētības apkarošanu un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2017/1371,

– ņemot vērā 2021. gada 8. jūlija rezolūciju par vadlīniju izveidi attiecībā uz vispārējā nosacītības režīma piemērošanu Savienības budžeta aizsardzībai[19],

– ņemot vērā 2021. gada 16. septembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par to, lai dzimumbalstīta vardarbība tiktu iekļauta kā jauna noziegumu joma LESD 83. panta 1. punktā uzskaitītajā noziegumu jomu sarakstā[20],

– ņemot vērā 2021. gada 11. novembra rezolūciju par demokrātijas, mediju brīvības un plurālisma stiprināšanu Eiropas Savienībā: civiltiesībās un krimināltiesībās paredzētu pasākumu nepamatota izmantošana, lai apklusinātu žurnālistus, NVO un pilsonisko sabiedrību[21],

– ņemot vērā 2021. gada 15. decembra rezolūciju par korupcijas, nepareizu izdevumu un ES un valstu līdzekļu nepareizas izmantošanas novēršanai paredzētu preventīvu pasākumu novērtēšanu ārkārtas fondu un ar krīzi saistītu izdevumu jomu gadījumā[22],

– ņemot vērā 2022. gada 8. marta rezolūciju par pilsoniskās sabiedrības rīcības iespēju samazināšanos Eiropā[23],

– ņemot vērā 2022. gada 10. marta rezolūciju par tiesiskumu un Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma sekām[24],

– ņemot vērā 2022. gada 19. maija rezolūciju par Komisijas 2021. gada ziņojumu par tiesiskumu[25],

– ņemot vērā 2022. gada 9. jūnija rezolūciju par tiesiskumu un Polijas valsts ekonomikas atveseļošanas plāna (ANM) iespējamo apstiprināšanu[26],

---

18 OV C 81, 18.2.2022., 27. lpp.
19 OV C 99, 1.3.2022., 146. lpp.
20 OV C 117, 11.3.2022., 88. lpp.
21 OV C 205, 20.5.2022., 2. lpp.
22 OV C 251, 30.6.2022., 48. lpp.
23 OV C 347, 9.9.2022., 2. lpp.
24 OV C 347, 9.9.2022., 168. lpp.
25 OV C 479, 16.12.2022., 18. lpp.
26 OV C 493, 27.12.2022., 108. lpp.

– ņemot vērā 2022. gada 15. septembra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2020. un 2021. gadā[27],

– ņemot vērā 2022. gada 15. septembra rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar kuru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktu tiek konstatēta droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība[28],

– ņemot vērā 2022. gada 20. oktobra rezolūciju par visā Eiropā vērojamo pret LGBTIK+ personām vērstu naida noziegumu skaita pieaugumu nesen Slovākijā notikušo homofobisko slepkavību kontekstā[29],

– ņemot vērā 2022. gada 10. novembra rezolūciju par rasu taisnīgumu, nediskriminēšanu un rasisma apkarošanu ES[30],

– ņemot vērā 2022. gada 24. novembra rezolūciju par izvērtējumu par Ungārijas atbilstību tiesiskuma nosacījumiem saistībā ar Nosacītības regulu un pašreizējo stāvokli attiecībā uz Ungārijas atveseļošanas un noturības plānu[31],

– ņemot vērā 2023. gada 30. marta rezolūciju par 2022. gada ziņojumu par tiesiskumu — tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā[32],

– ņemot vērā 2023. gada 18. aprīļa rezolūciju par ES un Eiropas Padomes institucionālajām attiecībām[33],

– ņemot vērā 2023. gada 1. jūnija rezolūciju par tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumiem Ungārijā un ES līdzekļu iesaldēšanu[34],

– ņemot vērā Izmeklēšanas komitejas *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spiegprogrammatūras izmantošanas izmeklēšanai (PEGA) ziņojumu un tās 2023. gada 15. jūnija ieteikumu Padomei un Komisijai pēc izmeklēšanas par iespējamiem pārkāpumiem un administratīvām kļūmēm Savienības tiesību aktu piemērošanā attiecībā uz *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spiegprogrammatūras izmantošanu[35],

---

27 OV C 125, 5.4.2023., 80. lpp.
28 OV C 125, 5.4.2023., 463. lpp.
29 OV C 149, 28.4.2023., 22. lpp.
30 OV C 161, 5.5.2023., 10. lpp.
31 OV C 167, 11.5.2023., 74. lpp.
32 OV C 341, 27.9.2023., 2. lpp.
33 OV C, C/2023/442, 1.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/442/oj.
34 OV C, C/2023/1223, 21.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.
35 OV C, C/2024/494, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.

– ņemot vērā 2023. gada 11. jūlija rezolūciju par vēlēšanu likumu, izmeklēšanas komiteju un tiesiskumu Polijā[36],

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2023. gada 6. decembra kopīgo paziņojumu "Naidam nav vietas — Eiropa ir vienota savā nostājā pret naidu" (JOIN(2023)0051),

– ņemot vērā 2024. gada 18. janvāra rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā — gada ziņojums par 2022. un 2023. gadu[37],

– ņemot vērā 2024. gada 18. janvāra rezolūciju par ES noziegumu jomu saraksta paplašināšanu, tajā iekļaujot naida runu un naida noziegumu[38],

– ņemot vērā 2024. gada 28. februāra rezolūciju par Komisijas 2023. gada ziņojumu par tiesiskumu[39],

– ņemot vērā 2024. gada 29. februāra rezolūciju par padziļinātu ES integrāciju saistībā ar turpmāko paplašināšanos[40],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 11. aprīļa Regulu (ES) 2024/1083, ar ko izveido vienotu satvaru mediju pakalpojumiem iekšējā tirgū un groza Direktīvu 2010/13/ES (Eiropas Mediju brīvības akts)[41],

– ņemot vērā 2024. gada 24. aprīļa rezolūciju par uzklausīšanām, kas saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu turpinās attiecībā uz Ungāriju par tiesiskuma stiprināšanu un attiecīgo ietekmi uz budžetu[42],

– ņemot vērā LES 7. panta 1. punktā noteiktās procedūras pabeigšanu attiecībā uz Poliju, par ko Komisija paziņoja 2024. gada 29. maijā pēc tam, kad Polija bija veikusi pasākumus, ar kuriem tika atjaunota atbilstība ES tiesiskuma standartiem,

– ņemot vērā Eiropadomes 2024. gada 27. jūnija secinājumus, tostarp

---

36 OV C, C/2024/3995, 17.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj.
37 OV C, C/2024/5739, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj.
38 OV C, C/2024/5733, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj.
39 OV C, C/2024/6743, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.
40 OV C, C/2024/6746, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
41 OV L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.
42 OV C, C/2025/3705, 17.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3705/oj.

ceļvedi turpmākajam darbam pie iekšējām reformām,

– ņemot vērā ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam (JOIN(2020)0005), kas ir pagarināts līdz 2027. gadam,

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 10. oktobra ziņojumu "Finansējums pamattiesību veicināšanai, aizsardzībai un īstenošanai. 2024. gada ziņojums par ES Pamattiesību hartas piemērošanu" (COM(2024)0456),

– ņemot vērā 2025. gada 7. maija rezolūciju par pārstrādātu ilgtermiņa budžetu Savienībai mainīgā pasaulē[43],

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 16. jūlija priekšlikumu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam (COM(2025)0571),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 8. oktobra paziņojumu "Savienība, kurā valda līdztiesība: LGBTIK+ līdztiesības stratēģija 2026.–2030. gadam",

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 4. novembra paziņojumu ar nosaukumu "Paziņojums par ES paplašināšanās politiku" (COM(2025)0690) un iepriekšējos ikgadējos paziņojumus par šo tēmu (2025. gada 4. novembra paplašināšanās dokumentu kopums),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 12. novembra kopīgo paziņojumu "Eiropas demokrātijas vairogs — spēcīgas un noturīgas demokrātijas stiprināšana" (JOIN(2025)0791),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 12. novembra paziņojumu "ES Stratēģija pilsoniskajai sabiedrībai" (COM(2025)0790),

– ņemot vērā 2025. gada 25. novembra rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar kuru saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu tiek konstatēta droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība[44],

– ņemot vērā 2025. gada 18. decembra rezolūciju par tiesiskuma nosacītības režīma īstenošanu[45],

– ņemot vērā Komisijas 2026. gada 20. janvāra paziņojumu "Līdztiesības savienība: rasisma apkarošanas stratēģija 2026.–2030. gadam" (COM(2026)0012),

– ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2024. gada 17. decembra īpašo

---

43 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0090.
44 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0283.
45 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0343.

ziņojumu par ES tiesību aktu izpildi (28/2024), 2024. gada 22. februāra īpašo ziņojumu par tiesiskumu Eiropas Savienībā (03/2024) un 2022. gada 10. janvāra īpašo ziņojumu par ES atbalstu tiesiskumam Rietumbalkānos (01/2022), 2024. gada 28. februāra pārskatu par Komisijas ziņojumu par tiesiskumu (02/2024), kā arī īpašo ziņojumu par NVO piešķirtā ES finansējuma pārredzamību (11/2025) un to attiecīgos ieteikumus,

– ņemot vērā politikas pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai (2024–2029), ar kurām Parlamentu 2024. gada 18. jūlijā iepazīstināja toreizējā Komisijas priekšsēdētāja amata kandidāte Urzula fon der Leiena, Komisijas priekšsēdētājas 2025. gada 10. septembra runu Eiropas Parlamentā par stāvokli Savienībā un Komisijas 2025. gada 21. oktobra paziņojumu "Komisijas darba programma 2026. gadam" (COM(2025)0870),

– ņemot vērā 2024. un 2025. gada Eirobarometra aptauju rezultātus,

– ņemot vērā 2025. gada septembra Eirobarometra zibensaptaujas 569 par ES izaicinājumiem un prioritātēm rezultātus,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (*FRA*) ziņojumus, apsekojumus un atzinumus,

– ņemot vērā *FRA* iesniegumu Komisijai saistībā ar 2025. gada ziņojuma par tiesiskumu sagatavošanu,

– ņemot vērā Eiropas Reģionu komitejas 2025. gada 2. aprīļa atzinumu "Vietējā un reģionālā perspektīva saistībā ar tiesiskuma īstenošanu Eiropas Savienībā",

– ņemot vērā Centrāleiropas Universitātes Demokrātijas institūta Tiesiskuma nodaļas ziņojumu "Tiesiskums ārpus ES dalībvalstīm — ES darbības novērtējums 2025. gadā",

– ņemot vērā Parlamenta Budžeta komitejas pieprasīto pētījumu "*The tools for protecting the EU budget from breaches of the rule of law: the Conditionality Regulation in context*" (Instrumenti ES budžeta aizsardzībai pret tiesiskuma pārkāpumiem: Nosacītības regulas konteksts)[46],

– ņemot vērā rezolūcijas par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumiem dalībvalstīs,

– ņemot vērā Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupas (*DRFMG*) atbildes ziņojumus, misijas ziņojumus, rakstiskos

---

46 *Rubio, E. et al.*, "*The tools for protecting the EU budget from breaches of the rule of law: the Conditionality Regulation in context*", Eiropas Parlaments, Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, Budžeta jautājumu politikas departaments, 2023. gada aprīlis.

jautājumus un atbildes[47],

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Juridiskās komitejas un Budžeta komitejas atzinumus, kā arī Cilvēktiesību apakškomitejas atzinumu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A10-0091/2026),

A. tā kā ES ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, līdztiesību, tiesiskumu un cilvēktiesību, tostarp minoritāšu tiesību, ievērošanu, kā paredzēts LES 2. pantā, atspoguļots Hartā un nostiprināts starptautiskajos cilvēktiesību līgumos; tā kā Harta ir daļa no ES primārajiem tiesību aktiem; tā kā šīs ir vērtības, kas ir kopīgas visām dalībvalstīm un kas būtu saskanīgi jāievēro un aktīvi jāveicina ES un katrai dalībvalstij atsevišķi visā politikā — gan iekšējā, gan ārējā; tā kā dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka LES 2. pantā noteikto vērtību aizsardzībā nenotiek lejupslīde; tā kā jebkāda šo vērtību graušana rada sistēmiskus draudus ES dzīvojošo cilvēku tiesībām un brīvībām;

B. tā kā LES 49. pantā ir noteikts, ka jebkurai Eiropas valstij, kas iesniedz pieteikumu dalībai ES, ir jāievēro un jāapņemas veicināt LES 2. pantā minētās vērtības; tā kā pievienošanās procesam ir jāpaliek stingri uz nopelniem balstītam procesam, kura pamatā ir atbilstība Kopenhāgenas kritērijiem, it īpaši tiem, kas attiecas uz demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesībām; tā kā Kopenhāgenas kritēriji nosaka, ka pēc pievienošanās šos principus nevar neņemt vērā vai interpretēt no jauna; tā kā, lai to ievērotu, ir nepieciešama arī pakāpeniska saskaņošana ar ES politiku un nostājām, arī kopējo ārpolitiku un drošības politiku, un jo īpaši tās uz cilvēktiesībām balstīto pieeju;

C. tā kā tiesiskums, pamattiesības, demokrātisko institūciju darbība, valsts pārvaldes reforma un ekonomiskie kritēriji ir ES pievienošanās procesa pamatprincipi; tā kā ticamas reformas un neatgriezeniski sasniegumi šajās jomās ir būtiski, lai nodrošinātu vienlīdzību likuma priekšā un pamattiesību praktisku īstenošanu;

D. tā kā saskaņā ar Eiropadomes 2024. gada 27. jūnija secinājumiem iekšējās reformas būtu jāīsteno līdztekus paplašināšanās procesam,

---

47 Informāciju par visām *DRFMG* veiktajām uzraudzības darbībām skatīt šeit: pēdējā sasaukumā: https://www.europarl.europa.eu/committees/en/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662, un šajā sasaukumā: https://www.europarl.europa.eu/committees/en/working-group-democracy-rule-of-law-and-/product-details/20241205CDT13884.

lai nodrošinātu, ka ES politika ir piemērota nākotnei;

E. tā kā minoritāšu situācija būtu regulāri jāuzrauga un jāatspoguļo ziņojumā par tiesiskumu;

F. tā kā ES savas kompetences ietvaros būtu jāievēro un aktīvi jāaizsargā sociālās tiesības un pamattiesības, uz kuru pamata tā ir veidota; tā kā pastāvīgie trūkumi tādu ekonomisko un sociālo tiesību aizsardzībā kā tiesības uz godīgiem un taisnīgiem darba apstākļiem, sociālo nodrošinājumu un aizsardzību, piekļuvi veselības aprūpei un izglītībai, atbalstu piekļuvei pienācīgam mājoklim un nediskriminēšanu ir jāuzskata par nopietnu apdraudējumu LES 2. pantā noteiktajām vērtībām;

G. tā kā 2025. gadā ES tās dalībvalstīs ir saskārusies ar nopietnām problēmām un demokrātijas lejupslīdi saistībā ar tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību aizsardzību, kas visas ir nesaraujami saistītas; tā kā 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu ir konstatēti strukturāli trūkumi tiesu sistēmās, korupcijas apkarošanas īstenošanā, civildienestā, mediju pārvaldībā un līdzsvara un atsvara sistēmā, vienlaikus arī apstiprinot pozitīvo tendenci vairākās dalībvalstīs un parādot, ka ikgadējais tiesiskuma cikls turpina veicināt un atbalstīt progresu;

H. tā kā *FRA* savā 2025. gada ziņojumā par pamattiesībām[48] uzsver, ka ģeopolitiskās pārmaiņas un gan likumdošanas, gan sabiedrības attīstība rada spriedzi pamattiesību jomā ES un ka šķeļoša identitātes politika veicina rasisma un naida līmeņa pieaugumu, radot ciešanas dažādu etnisko izcelsmju un reliģisko kopienu cilvēkiem; tā kā ziņojumā ir arī norādīts, ka naida runa un kaitīgs saturs turpina nekontrolēti izplatīties tiešsaistē, straujās digitālās pārmaiņas un mākslīgā intelekta (MI) attīstība var saasināt esošo nevienlīdzību, un tūkstošiem jūrā bojā gājušo cilvēku un apgalvojumi par sliktu izturēšanos uz robežām rada bažas par attieksmi pret patvēruma meklētājiem un migrantiem; tā kā šīs tendences apdraud demokrātiskās vērtības un līdztiesību, radot apdraudējumu cilvēku pamattiesībām, un daļa cilvēku visā ES joprojām saskaras ar finansiālām grūtībām, ko rada pašreizējie sarežģītie sociālekonomiskie apstākļi, kas nesamērīgi ietekmē tos, kuri jau ir pakļauti nabadzības riskam, un kas saasina esošo nevienlīdzību nelabvēlīgā situācijā esošām grupām; tā kā, neraugoties uz 2024. gadā piedzīvotajām problēmām, ir vērojamas pozitīvas norises, piemēram, ES tiesību akti tiešsaistes telpu un MI regulēšanai, kuru mērķis ir nodrošināt tādu digitālo vidi, kurā tiek ievērotas pamattiesības;

I. tā kā dalībvalstī, uz kuru attiecas LES 7. panta 1. punkta procedūra,

---

48 Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, 2025. gada ziņojums par pamattiesībām, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2025. gads.

pastāv ilgstošas bažas par politiskās varas sistēmisko koncentrāciju, institucionālās līdzsvara un atsvara sistēmas vājināšanos un neatkarīgu uzraudzības iestāžu vājināšanos, neraugoties uz atkārtotiem aicinājumiem veikt korektīvus pasākumus;

J. tā kā, lai arī visā ES pieaug spiediens uz pilsonisko telpu, 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu nav pietiekami atspoguļota šī spiediena nopietnība un ar to saistītie strukturālie apdraudējumi, un ir sniegti ierobežoti ieteikumi; tā kā ziņojumā nav pienācīgi risinātas pastāvīgās bažas par tiesu iestāžu neatkarību, mediju brīvību, korupciju un līdzsvara un atsvara sistēmu atsevišķās dalībvalstīs;

K. tā kā Komisija vairākās dalībvalstīs nav visaptveroši risinājusi pulcēšanās brīvības, piekļuves informācijai un vēlēšanu integritātes ierobežojumus un diskrimināciju;

L. tā kā EST lietā C-713/23 lēma, ka dalībvalstij, lai īstenotu ES tiesību aktos piešķirtās tiesības, ir jāatzīst laulība starp diviem viena dzimuma ES pilsoņiem, kas likumīgi noslēgta citā dalībvalstī, kurā viņi ir izmantojuši savu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību; tā kā EST konstatēja, ka šādas atzīšanas atteikšana ir pretrunā ar ES tiesību aktiem, jo tā pārkāpj gan pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, gan pamattiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību;

M. tā kā saskaņā ar mediju brīvības indeksiem Eiropas Savienībā bīstamā tuvība starp ziņu medijiem un pie varas esošajām personām izpaužas kā neskaidrs un nevienlīdzīgs valsts reklāmas sadalījums; tā kā mediju vidi veido interešu konflikti, un, ja reģionālie mediji pretojas spiedienam, tie saskaras ar stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību (*SLAPP*), kas iztukšo to finansējumu; tā kā parādās cerība, proti, dažas mediju nozares atgūstas pēc juridiskā spiediena mazināšanās, citas mediju nozares uzrāda pozitīvu ekonomisko impulsu un vairākas — sasniedz augstu preses brīvības līmeni;

N. tā kā žurnālisti vairākās dalībvalstīs joprojām saskaras ar nomelnošanas kampaņām, stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību, iebiedēšanu un draudiem, kas rada bailes un pašcenzūru, kā arī vājina sabiedrības tiesības uz informāciju; tā kā daži žurnālisti ir spiesti dzīvot policijas aizsardzībā;

O. tā kā tās Izmeklēšanas komiteja *Pegasus* un līdzvērtīgas novērošanas spiegprogrammatūras izmantošanas izmeklēšanai (*PEGA*) konstatēja, ka šādi rīki vairākās dalībvalstīs tika nelikumīgi izmantoti pret žurnālistiem, pilsonisko sabiedrību, juristiem, opozīcijas pārstāvjiem un valsts amatpersonām; tā kā tā konstatēja nopietnus privātuma, datu aizsardzības un vārda brīvības pārkāpumus un brīdināja, ka šāda prakse rada sistēmiskus draudus demokrātijai un pamattiesībām ES; tā kā novērošanas spiegprogrammatūras

tehnoloģiju, piemēram, *Predator*, *Pegasus* un *Paragon Graphite*, izmantošana pret žurnālistiem ES joprojām rada nopietnas bažas;

P. tā kā daži pamattiesību pārkāpumi varētu būt saistīti ar atsevišķu ES līdzekļu izmantošanu, it īpaši tādās jomās kā patvēruma meklētāju uzņemšanas apstākļi, personu ar invaliditāti un bērnu institucionalizācija, kā arī daži pilsētvides atjaunošanas, mājokļu un izglītības projekti[49]; tā kā daļa ES līdzekļu, iespējams, ir novirzīti uzņēmumiem, kas ir saistīti ar intruzīvām novērošanas tehnoloģijām[50]; tā kā ES līdzekļu pārvaldība un uzraudzība būtu jāstiprina, lai novērstu šādus pārkāpumus un nodrošinātu pilnīgu atbilstību ES tiesību aktos noteiktajām garantijām;

Q. tā kā ir paustas bažas[51] par ES ierobežojošajiem pasākumiem, kas ieviesti saskaņā ar Padomes Lēmumu 2024/2643[52] (KĀDP) un Padomes Regulu (ES) 2024/2642[53], it īpaši par to iespējamo ietekmi uz indivīdu, to skaitā žurnālistu, tiesībām un nepieciešamību nodrošināt, lai šādi pasākumi tiktu piemēroti saskaņā ar ES tiesību aktos noteikto proporcionalitātes prasību, ievērojot likumā paredzēto kārtību, tiesu iestāžu uzraudzību un atbilstošas tiesiskās garantijas saskaņā ar starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem;

R. tā kā korupcija joprojām ir nopietna problēma ES iedzīvotājiem, kā liecina 2025. gada Eirobarometra aptauja par korupciju[54]; tā kā 69 % aptaujāto personu uzskata, ka korupcija viņu valstī ir plaši izplatīta, un 51 % uzskata, ka tā ir plaši izplatīta politiskajās partijās; tā kā aptaujas respondenti pārliecinoši nosoda korupciju, un 71 % no viņiem uzskata, ka nekad nav pieņemami sniegt labumus apmaiņā pret priekšrocībām no valsts iestādēm, 74 % neatbalsta dāvanu došanu un 80 % neatbalsta naudas došanu nolūkā iegūt šādas

---

49 *Bridge EU*, "*1.1 Billion Euros, 63 Projects, Six Countries, One Pattern: How EU Funds Violate Fundamental Rights*", (*Bridge EU* 2025).

50 *Business & Human Rights Resource Centre*, "*EU: 39 Members of the European Parliament from 4 political groups call for answers regarding taxpayer funding fuelling spyware*", tīmekļa vietne *Business & Human Rights Resource Centre*, 2025. gada 1. oktobris.

51 Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra birojs (*OHCHR*), "*European Union: Restrictive measures against academics negatively impact human rights, say UN experts*", ANO Augstā cilvēktiesību komisāra biroja tīmekļa vietne, 2026. gada 26. janvāris.

52 Padomes Lēmums (KĀDP) 2024/2643 (2024. gada 8. oktobris) par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas destabilizējošām darbībām (OV L, 2024/2643, 9.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2643/oj).

53 Padomes Regula (ES) 2024/2642 (2024. gada 8. oktobris) par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas veiktajām destabilizējošajām darbībām (OV L, 2024/2642, 9.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2642/oj).

54 Eiropas Komisija, Eirobarometra speciālaptauja 561: "Pilsoņu attieksme pret korupciju ES 2025. gadā", 2025. gada jūlijs.

priekšrocības; tā kā 5 % respondentu norāda, ka pēdējo 12 mēnešu laikā ir saskārušies ar korupciju vai bijuši tās liecinieki, bet tikai viens no pieciem par to ziņoja, un mazāk nekā puse respondentu zina, kur ziņot par korupcijas gadījumu;

S. tā kā Eiropas Padomes *GRECO* savā 25. vispārīgajā darbības pārskatā uzsver, ka joprojām ir nepieciešamas fundamentālas reformas, lai stiprinātu tiesu iestāžu, prokuratūras un tiesībaizsardzības iestāžu neatkarību un atjaunotu uzticēšanos valsts iestādēm, politiskajai vadībai, tiesu iestādēm un tiesībaizsardzības iestādēm, tādēļ ir vajadzīgi ilgstoši korupcijas apkarošanas centieni, stingrāka uzraudzība un neatkarīga kontrole, stabila un līdzsvarota sistēma, kas ļauj pārvaldīt mijiedarbību starp augstākajos izpildvaras amatos esošajām personām un lobistiem, un trešām personām, kas ietekmē publisko lēmumu pieņemšanu, kā arī ir vajadzīga virpuļdurvju efekta standartu piemērošana un nelokāma apņemšanās nodrošināt pārredzamību, pārskatatbildību, tiesiskumu un integritāti; tā kā ir nepieciešama turpmāka rīcība, lai nodrošinātu, ka tiesību akti par informācijas piekļūstamību ir visaptveroši, efektīvi izpildīti un proaktīvi īstenoti;

T. tā kā vēlēšanu integritāte, vienlīdzīgas vēlēšanu tiesības un patiesa politiskā konkurence ir būtiskas LES 2. pantā noteikto vērtību sastāvdaļas, un tās ir sistemātiski jāņem vērā, uzraugot tiesiskumu dalībvalstīs, kā arī kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs;

U. tā kā Eiropas Padomes Eiropas Komitejas spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai (*CPT*) 34. pārskata ziņojumā ir paustas nopietnas bažas par ievērojamo cietumu pārapdzīvotības pieaugumu, it īpaši dažās dalībvalstīs, kas pilnībā grauj cietumu darbību un var pakļaut personas necilvēcīgai un pazemojošai attieksmei, jo tas pasliktina dzīves apstākļus, palielina spriedzi un vardarbību, kā arī samazina mērķtiecīgas aktivitātes un sagatavošanos ieslodzīto nonākšanai atpakaļ sabiedrībā;

V. tā kā saskaņā ar datiem[55], ko nodrošina *FRA* un Eiropas Padome, nepietiekama veselības aprūpe, ierobežota piekļuve psihoemocionālās veselības atbalstam un pieaugošais pašnāvību skaits joprojām rada nopietnas bažas vairāku dalībvalstu cietumos; tā kā pašnāvības un paškaitējuma darbības liecina par pastāvīgām un nopietnām problēmām apcietināšanas sistēmās; tā kā īpaša uzmanība ir jāpievērš nepilngadīgo iestādēm, kur nepietiekama psiholoģiskā

---

55 Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, "Kriminmāltiesiskās brīvības atņemšanas datubāze, 2015.–2022. g.", *FRA* tīmekļa vietne; *Aebi, M.F.* un *Cocco, E.*, "*SPACE I – 2024 – Council of Europe Annual Penal Statistics: Prison populations*", Eiropas Padome, 2025. gads; Pasaules Veselības organizācija, "*Status report on prison health in the WHO European Region 2022*", PVO Eiropas reģionālais birojs, Kopenhāgena, 2023. gads.

aprūpe, izglītība un reintegrācijas pasākumi pakļauj nepilngadīgos turpmākām traumām un atstumtībai;

W. tā kā EST un ECT spriedumu neīstenošana vai daļēja īstenošana un pastāvīga kavēšanās to izpildē nav atsevišķi gadījumi, bet gan atspoguļo pastāvīgas problēmas vairākās dalībvalstīs, kā arī liecina par atkārtotām problēmām citās dalībvalstīs;

X. tā kā *European Implementation Network* un *Democracy Reporting International* uzsver faktu, ka gan EST, gan ECT spriedumu īstenošanas nepilnības lielā mērā attiecas uz vienām un tām pašām jomām, proti, tiesu iestāžu neatkarību un iespēju vērsties tiesā, patvērumu, migrāciju, aizturēšanas apstākļiem, vienlīdzību un datiem/novērošanu; tā kā vienlaikus atsevišķās dalībvalstīs ir vērojamas pozitīvas transversālas norises, kas apliecina, ka atbilstība un uzlabojumi ir iespējami, ja ir skaidra politiskā griba un patiesa apņemšanās ievērot starptautisko tiesu nolēmumus tiesiskuma ievērošanas jomā[56];

Y. tā kā dezinformācija, algoritmiskā manipulācija un nepietiekama tiešsaistes platformu pārredzamība apdraud demokrātiskas diskusijas, un Digitālo pakalpojumu akta[57] izpildes mērķis ir novērst šos riskus;

Z. tā kā ierobežotā uzmanība, kas pievērsta ieteikumiem sadaļā "Citi institucionāli jautājumi, kas saistīti ar līdzsvara un atsvara sistēmu", rada vēl lielākas bažas, jo šī tematiskā joma ir ļoti plaša un aptver plašu jautājumu loku;

AA. tā kā, lai gan Komisijas ikgadējā ziņojuma par tiesiskuma metodika laika gaitā ir uzlabojusies, tajā joprojām ne vienmēr tiek izmantoti skaidri un funkcionāli kritēriji dalībvalstu novērtēšanai saskaņā ar katru pīlāru, un tas apgrūtina dalībvalstu apstākļu salīdzināšanu un vienotu standartu nodrošināšanu un var vājināt ziņojuma par tiesiskumu kā agrīnās brīdināšanas un preventīva mehānisma uzticamību;

AB. tā kā saskaņā ar *Liberties EU* 2025. gada tiesiskuma analīzi[58] kopš 2022. gada aptuveni trešdaļa visu dalībvalstu ir panākušas nelielu progresu Komisijas ieteikumu īstenošanā vai to nav panākušas

---

56 *European Implementation Network* un *Democracy Reporting International*, "*Justice Delayed and Justice Denied – Non-implementation of European Courts Judgments and the Rule of Law*", 2025. gads.

57 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

58 *Civil Liberties Union for Europe*, "*European Commission's Rule of Law Report 2025 – Gap Analysis*".

vispār; tā kā deviņām valstīm joprojām nav īstenoti pieci līdz astoņi ieteikumi; tā kā attiecībā uz 61 % no 2025. gadā novērtētajiem ieteikumiem kopš 2022. gada ir panākts neliels progress vai tas nav panākts vispār; tā kā 93 % no visiem Komisijas 2025. gada ieteikumiem ir atkārtojumi no iepriekšējiem gadiem (71 % no tiem ir no 2022. gada), un 2025. gadā tika ieviesti tikai deviņi jauni ieteikumi; tā kā 2025. gadā tikai 6 % ieteikumu varētu uzskatīt par pilnībā īstenotiem;

AC. tā kā Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas *DRFMG* ir pilnvarota uzraudzīt demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumus, kā arī korupcijas apkarošanu ES; tā kā *DRFMG* vairāk nekā septiņus gadus ir izvērtējusi tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību stāvokli visā ES, nodrošinot īpašas sesijas par dalībvalstīm un horizontāliem jautājumiem, kā arī *ad hoc* delegācijas; tā kā uzraudzība ir tehnisks pasākums, kas stiprina integritātes sistēmas un uzlabo institucionālo noturību, un tai vajadzētu būt neatkarīgai no politiskās ietekmes; tā kā, lai gan *DRFMG* ir iekļauta parlamentārajā sistēmā, tā jau sen ir apņēmusies atturēties no politiskiem apsvērumiem un izstrādāt savus novērtējumus saskaņā ar noteiktiem standartiem un pierādījumos balstītiem spriedumiem, un tā ir sniegusi vērtīgu ieguldījumu ES darbā tiesiskuma jomā;

AD. tā kā Komisijas 2026. gada darba programmā ir uzsvērts, ka ir vajadzīgs integrēts ikgadējs tiesiskuma cikls ar vienotu tempu, skaidriem atskaites punktiem un visu ES iestāžu aktīvu ieguldījumu; tā kā tiesiskuma ievērošana joprojām ir obligāta, lai aizsargātu visus ES līdzekļus;

AE. tā kā Parlaments ir vairākkārt aicinājis nodrošināt ciešāku saikni starp tiesiskuma ievērošanu un piekļuvi ES līdzekļiem, tostarp stiprinot saikni starp ieteikumiem, kas ir iekļauti tā gada rezolūcijā par tiesiskumu, un finansiālo atbalstu no ES budžeta; tā kā Komisija ir vairākkārt apņēmusies stiprināt šādas saiknes, kā to apliecina arī Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas 2025. gada 10. septembra runa par stāvokli Savienībā;

AF. tā kā tiesiskuma instrumentu izmantošanai ir jāpaliek objektīvai un jābalstās tikai uz pārbaudāmu faktu konstatēšanu un juridisku pamatojumu, neizmantojot instrumentalizāciju vai politisku tirgošanos;

AG. tā kā ģenerāladvokāte *T. Ćapeta* savā 2025. gada 5. jūnija atzinumā lietā C-769/22 secināja, ka LES 2. pantu var izmantot kā atsevišķu juridisko pamatu pārkāpuma procedūrām gadījumos, kad vērtības noliegšana ir citu ES tiesību aktu pārkāpumu pamatcēlonis, un viņa ierosināja EST atzīt, ka, pieņemot 2021. gada Likumu Nr. LXXIX,

Ungārija ir pārkāpusi Elektroniskās tirdzniecības direktīvu;[59], Pakalpojumu direktīvu[60], Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu[61], Vispārīgo datu aizsardzības regulu[62], LESD 56. pantu, Pamattiesību hartas 1. un 7. pantu, 8. panta 2. punktu, 11. un 21. pantu un LES 2. pantu;

AH. tā kā Komisijas gada ziņojumā par tiesiskumu arī turpmāk būtu jānovērtē dalībvalstis un kandidātvalstis; tā kā ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru atbilstība tiesiskumam arī turpmāk būtu jānodrošina, izmantojot ES tiesu sistēmu un Eiropas Ombuda uzraudzību; tā kā Komisijas ziņojumā par tiesiskumu būtu arī pārredzami jānovērtē ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru atbilstība tiesiskuma standartiem, kas ļauj efektīvāk novērst trūkumus ES iestādēs un uzlabo ES uzticamību, jo tiek rūpīgi pārbaudītas pašas iestādes;

AI. tā kā dalībvalstīm ir jānodrošina, ka to valsts cilvēktiesību iestādes (VCTI) ir izveidotas un akreditētas un ka tās darbojas, pilnībā ievērojot ANO Parīzes principus; tā kā VCTI neatkarība, plurālisms, finansiālā drošība, atbilstoši resursi, efektīvas pilnvaras un likumā noteiktā loma ir absolūti nepieciešama, lai īstenotu to misiju, proti, efektīvi veicinātu un aizsargātu pamattiesības, kā arī uzraudzītu tiesiskuma standartus un demokrātiskās līdzsvara un atsvara sistēmas darbību; tā kā dalībvalstis būtu jāaicina aizsargāt VCTI no politiskas iejaukšanās;

Tiesu sistēmas

1. atkārtoti apstiprina, ka tiesiskuma pamatā ir tiesību aktu saistošais raksturs, kas attiecas uz visām publiskā sektora iestādēm, un ikviena indivīda faktiskās tiesības uz piekļuvi neatkarīgai un objektīvai tiesai,

---

59 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj).

60 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/123/oj).

61 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

62 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

un ka šīs divas dimensijas ir nedalāmas un savstarpēji pastiprinošas;

2. uzsver, ka taisnīga un pieejama tiesa ir tiesiskuma pamatprincips, kam ir nepieciešama neatkarīga tiesu vara; atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi visiem iedzīvotājiem nodrošināt vienlīdzīgas iespējas vērsties tiesā;

3. uzsver to, cik svarīga nozīme ir neatkarīgām tiesu sistēmām un pieejai bezmaksas juridiskajai palīdzībai, kas nodrošina vienlīdzīgas iespējas vērsties tiesā; atkārtoti norāda, ka pienācīgi resursi, tostarp infrastruktūra un personāls, ir būtiski tiesu sistēmu uzlabošanai;

4. aicina dalībvalstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu strukturāli neatkarīgas, efektīvas un objektīvas tiesu sistēmas, kā arī piekļuvi bezmaksas juridiskajai palīdzībai saskaņā ar to saistībām, kas ir noteiktas ES tiesību aktos un valsts tiesību aktos, tādējādi visiem garantējot vienlīdzīgas iespējas vērsties tiesā, kas ir būtiski, lai iedzīvotāji varētu īstenot savas tiesības, apstrīdēt diskrimināciju un saukt pie atbildības lēmumu pieņēmējus; atkārtoti uzsver nepieciešamību pēc konkrētām darbībām, lai uzlabotu piekļuvi, it īpaši marginalizētām un neaizsargātām grupām;

5. uzsver — lai nodrošinātu tiesu iestāžu neatkarību un efektīvas iespējas vērsties tiesā, ir nepieciešami vismaz šādi faktori: automatizētas un nejaušas lietu sadales sistēmas ar šauri definētiem un pārskatāmiem atkāpju pamatojumiem; pārredzamas, uz likumu balstītas un depolitizētas iecelšanas un paaugstināšanas procedūras, nodrošinot, ka tiesu padomēs vai līdzvērtīgās struktūrās absolūti lielāko daļu tiesnešu ievēl viņu kolēģi saskaņā ar Venēcijas komisijas standartiem un ka izpildvara nevar diskrecionārā veidā kontrolēt iecelšanu amatā, arī tiesu priekšsēdētāju un augstāko tiesu tiesnešu amatos; stabili un objektīvi noteikumi par to, kāds tiesnešu atalgojums ir atbilstošs; pietiekami resursi, ieskaitot finansējumu, infrastruktūru un kvalificētu personālu;

6. atgādina, ka stabilas valstu tiesību sistēmas dalībvalstīs, kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs ir neaizstājamas, jo Komisija paļaujas uz to, ka valstu tiesu iestādes piemēros ES tiesību aktus, un tās ir fundamentāli nepieciešamas, lai visā ES notiktu tiesu sadarbība un tiktu stiprināta savstarpējā uzticēšanās;

7. norāda, ka Komisija ir konstatējusi strukturālas problēmas attiecībā uz dažu dalībvalstu, kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu tiesu iestāžu efektivitātes, pieejamības un darba kvalitātes uzlabošanu; uzsver nepieciešamību uzlabot šo problēmu uzraudzību, it īpaši valstīs, kas ir tālākos pievienošanās procesa posmos; pauž stingru pārliecību, ka apmācība ir būtisks faktors, kas garantē tiesnešu neatkarību, kā arī tiesu sistēmas darba kvalitāti un efektivitāti; aicina dalībvalstis ieguldīt līdzekļus tiesu iestāžu

darbinieku apmācībā, digitalizācijā, juridiskajā palīdzībā un marginalizētu un neaizsargātu grupu iespējās vērsties tiesā; mudina dalībvalstis nodrošināt tiesnešiem apmācības iespējas; pauž stingru pārliecību, ka apmācībai jābūt daudzdisciplinārai; atkārtoti norāda, ka pienācīgi resursi, tostarp finansējums, infrastruktūra un kvalificēts personāls, ir būtiski tiesu sistēmas efektivitātes un pieejamības uzlabošanai; uzsver, cik ārkārtīgi svarīgs ir ES spēcīgais atbalsts šajā jomā;

8. aicina dalībvalstis izmantot digitalizācijas piedāvātās iespējas, lai nodrošinātu vienkāršošanu, uzlabotu efektivitāti un pieejamību, ietaupītu laiku un samazinātu datu glabāšanas izmaksas;

9. uzsver nopietnās bažas saistībā ar pārmērīgu politisko ietekmi uz tiesnešu iecelšanu amatā, disciplinārlietu kolēģijām, paaugstināšanu amatā un lietu sadali, tostarp izmantojot jaunizveidotas tiesu struktūras, kas apiet esošos aizsardzības pasākumus un veicina izpildvaras iejaukšanos, it īpaši Ungārijā;

10. atgādina, ka 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu ir parādīts, ka Ungārijā joprojām pastāv daudzi no iepriekšējos gados konstatētajiem trūkumiem, kuri dziļi iesakņojušies, proti, tiesu iestāžu neatkarība joprojām tiek apšaubīta, prokuratūrai joprojām trūkst stingru aizsardzības pasākumu pret politisko ietekmi, likumdošanas procesi joprojām ir neskaidri, sabiedriskā apspriešana ir ierobežota un centieni aizstāvēt mediju brīvību, plurālismu un pilsonisko telpu nav devuši jēgpilnus rezultātus;

11. uzsver, ka tiesnešiem ir jābūt objektīviem; atgādina, ka tiesnešu iecelšanai un paaugstināšanai amatā ir jānotiek tikai uz viņu kvalifikācijas pamata, jo tiesneši ir būtiski tiesu neatkarības aizsardzībai; atgādina, ka kritērijiem, pēc kuriem personas izvirza un ieceļ amatā augsta līmeņa tiesu iestādēs, jābūt pilnībā pārredzamiem, un tos nedrīkst skart nepamatota politiska vai ārēja iejaukšanās; atgādina, ka pārredzamas un objektīvas procedūras ir jāpiemēro arī tiesnešu atlaišanai; aicina Komisiju uzraudzīt un nodrošināt, ka dalībvalstis pilnībā ievēro EST judikatūrā precizēto noteikumu stingrības nemazināšanas principu, it īpaši attiecībā uz tiesnešu iecelšanu amatā, lai novērstu jebkādu lejupslīdi tiesu iestāžu neatkarības jomā;

12. atgādina par nepieciešamību garantēt prokuratūras autonomiju, tādējādi novēršot jebkādu politisku iejaukšanos tās darbā; aicina dalībvalstis vēl vairāk stiprināt aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu prokuroru objektivitāti, ņemot vērā valstu prokuratūru atšķirīgās struktūras; mudina tās virzīt reformas saskaņā ar 2025. gada ziņojuma par tiesiskumu ieteikumiem, arī uzlabot aizsardzības pasākumus, kas attiecas uz tiesu iestāžu neatkarību un prokuroru autonomiju parlamentāro izmeklēšanu kontekstā, kā arī tādus pasākumus kā ģenerālprokurora pilnvaru termiņa atdalīšana

no valdības pilnvaru termiņa; aicina Komisiju pārskatīt šajā sakarā īstenotās reformas un uzraudzīt to efektivitāti; aicina reformēt tiesnešu un prokuroru disciplinārās procedūras, lai nepieļautu, ka politiskās iestādes tās izmanto nolūkā īstenot kontroli pār tiesu varu, un lai nodrošinātu, ka minētās lietas izskata neatkarīgas struktūras;

13. nosoda tiesu sistēmas izmantošanu politiskiem mērķiem, tostarp, lai vajātu politiskos pretiniekus un iejauktos korupcijas izmeklēšanās; uzsver, ka politiski motivētas kriminālvajāšanas grauj sabiedrības uzticēšanos konstitucionālajiem principiem un ES standartiem; uzsver, ka ir svarīgi garantēt prokuratūras autonomiju un neatkarību, tādējādi novēršot politiskas iejaukšanās tās darbā, jo īpaši no valdības puses; uzsver, ka ir būtiski nodrošināt, ka prokuroru iecelšana amatā ir pārredzama, jo tas saglabā sabiedrības uzticēšanos krimināltiesību sistēmai; nosoda to, ka politiķi ļaunprātīgi izmanto amnestiju un apžēlošanu, jo tas apdraud vienlīdzības likuma priekšā principu; uzsver bažas par atkārtotiem uzbrukumiem tiesnešiem un prokuroriem, kuri veic augsta līmeņa politiskās izmeklēšanas, kas ir saistītas ar lietām par korupciju un varas ļaunprātīgu izmantošanu pret politiskajiem pretiniekiem;

14. uzsver valsts līmeņa tiesu iestāžu padomju svarīgo lomu tiesu varas neatkarības aizsardzībā, jo tās ir kā buferis starp tiesu varu un citiem varas atzariem, tostarp tādos jautājumos kā iecelšana amatā, karjeras attīstība un tiesu sistēmas pārvaldība;

15. uzsver — ja pastāv tiesu iestāžu padomes, to sastāvam un darbībai jāatbilst Venēcijas komisijas un Eiropas Padomes noteiktajiem standartiem, arī tam, ka padomes sastāvā jābūt vai nu tikai tiesnešiem, vai arī, ja tās sastāvā ir personas, kas nav tiesneši, ievērojamam locekļu vairākumam jābūt tiesnešiem, ko ievēlējuši viņu kolēģi, savukārt locekļus, kas nav tiesneši, var iecelt, izmantojot pārredzamas demokrātiskas procedūras, lai nodrošinātu plurālismu un leģitimitāti, un ka izpildvara nevar diskrecionāri kontrolēt iecelšanu amatā, lai nodrošinātu neatkarību un novērstu nepamatotu ietekmi, ko ir apstiprinājusi arī EST;

16. atzinīgi vērtē Komisijas ziņojumā sniegto novērtējumu par veiktajām reformām un norāda, ka dažas dalībvalstis, kurās pastāv tiesu iestāžu padomes, ir panākušas progresu un īsteno likumdošanas iniciatīvas, lai stiprinātu šo padomju neatkarību un efektivitāti;

17. uzsver, ka efektīvai un pienācīgi funkcionējošai tiesu sistēmai dalībvalstīs ir nepieciešamas neatkarīgas advokātu kolēģijas un advokāti, kas var brīvi pildīt savus pienākumus bez nepamatota spiediena vai iejaukšanās, ņemot vērā viņu izšķirošo lomu tiesiskuma nodrošināšanā un pamattiesību un pamatbrīvību aizstāvēšanā; turklāt uzsver, ka ir būtiski pilnībā ievērot juridiskās profesijas pamatprincipus, ieskaitot advokāta un klienta konfidencialitāti;

18. pauž nožēlu par to, ka joprojām pastāv bažas par tiesnešu un tiesu iestāžu darbinieku atalgojuma līmeni vairākās dalībvalstīs, kas padara amatus nepievilcīgus un apgrūtina to aizpildīšanu;

19. pauž nopietnas bažas par pieaugošo tendenci strukturāli apšaubīt neatkarīgas tiesu varas lomu un leģitimitāti, tādējādi apšaubot pašas tiesu sistēmas pienācīgu darbību, un uzsver, ka tiesu varas neatkarība ir priekšnoteikums tiesu iestāžu leģitimitātei, tiesas lēmumu izpildāmībai un sabiedrības uzticībai tiesiskumam; atgādina, ka varas līdzsvara princips nozīmē, ka neviena publiska iestāde nevar izvairīties no pārskatīšanas tiesā, un nosoda naratīvus, kuru mērķis ir to deleģitimizēt; atgādina, ka tiesnešu kritizēšana nav pieņemama, ja tās mērķis ir kavēt vai diskreditēt šīs konstitucionālās funkcijas īstenošanu; skaidri nošķir leģitīmu kritiku par tiesu lēmumiem no uzbrukumiem, kas vērsti pret valstu un starptautisko tiesu kā institūciju leģitimitāti; nosoda jebkādus tiešus vai netiešus mēģinājumus ietekmēt vai iebiedēt tiesnešus vai kavēt viņu pienākumu pildīšanu, tostarp ar disciplināru spiedienu vai publiskiem uzbrukumiem, kas grauj viņu autoritāti; atkārtoti apstiprina, ka starptautisko tiesu leģitimitāte izriet no to valstu suverēnās gribas, kuras ir izveidojušas šīs tiesas, un no demokrātiskajām procedūrām, kas reglamentē minēto tiesu tiesnešu ievēlēšanu, un ka to loma ir būtiska pamattiesību efektīvai aizsardzībai;

20. aicina Komisiju risināt jautājumu par politiskajiem uzbrukumiem tiesnešiem un tiesnešu iebiedēšanu, lai nodrošinātu neatkarīgas tiesu sistēmas, ieskaitot aizsardzību pret politisku iejaukšanos; uzsver, ka ievērojamais draudu un uzbrukumu skaits, no kuriem cieš tieslietu speciālisti un it īpaši advokāti[63], rada tiešu apdraudējumu demokrātijai un tiesiskumam; aicina dalībvalstis parakstīt un ratificēt Eiropas Padomes Konvenciju par advokāta profesijas aizsardzību un izmantot visus atbilstošos līdzekļus, lai nodrošinātu advokātu aizstāvību un vārda brīvību; aicina Komisiju nekavējoties iesniegt Padomes lēmuma projektu, kas ļautu ES parakstīt un noslēgt konvenciju, un uzsver nepieciešamību ātri vienoties par šo lēmumu;

21. atgādina, ka tiesnešu un prokuroru profesionālajām asociācijām kopā ar pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem ir svarīga loma tiesiskuma veicināšanā uz vietas, tiesu neatkarības aizstāvēšanā un sabiedrisko diskusiju veicināšanā;

22. aicina dalībvalstis atturēties no paātrinātu procedūru vai ārkārtas dekrētu pārmērīgas izmantošanas, jo tie nelabvēlīgi ietekmē likumdošanas un demokrātijas stabilitāti un kvalitāti; aicina dalībvalstis pēc sistemātiskas apspriešanās ar dažādām ieinteresētajām personām izveidot pārredzamus likumdošanas

---

63 Eiropas Advokatūru un juristu biedrību padome, "*CCBE report on threatening behaviour and aggression towards lawyers*", 2024. gads.

procesus;

23. atzinīgi vērtē dažās dalībvalstīs veiktās valsts mēroga reformas tiesu iestāžu neatkarības stiprināšanai un aicina dalībvalstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis turpināt veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu neatkarīgas tiesu sistēmas un piekļuvi bezmaksas juridiskajai palīdzībai, tādējādi visiem garantējot vienlīdzīgas iespējas vērsties tiesā;

24. atzinīgi vērtē Eiropas ombudu tīkla lomu un uzsver, ka sadarbībai vajadzētu pārsniegt vienkāršu informācijas apmaiņu, it īpaši sistemātiski izmantojot vaicājumu procedūras, kas ļauj valstu ombudu birojiem meklēt uzticamas atbildes ES līmenī, kad tie saskaras ar šķēršļiem ES tiesību aktu piemērošanā, tādējādi stiprinot to ietekmi attiecībās ar valstu iestādēm; pauž nožēlu par to, ka ziņojuma par tiesiskumu sagatavošanas procesā ne vienmēr notiek sistemātiska apspriešanās ar ombuda birojiem, neskatoties uz to būtisko lomu ES tiesību aktu īstenošanas trūkumu atklāšanā; tāpēc aicina strukturētāk un konsekventāk iesaistīt valstu ombudus ES līmeņa procesos, lai labāk identificētu sistēmiskas problēmas, kas skar vairākas dalībvalstis, un palīdzētu Komisijai novērst trūkumus ES tiesību aktu efektīvā piemērošanā;

25. aicina dalībvalstis stiprināt valsts uzraudzības iestāžu neatkarību;

26. aicina ES un tās dalībvalstis turpināt pastiprināt savu atbalstu Eiropas un starptautiskajām tiesu iestādēm, sākot ar iekšējās tiesu iestāžu sadarbības mehānismu nostiprināšanu, pamatojoties uz savstarpēju uzticēšanos starp dažādu dalībvalstu, kā arī kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu tiesu iestādēm;

27. atzinīgi vērtē Cietušo tiesību direktīvas[64] pārskatīšanu, kuras mērķis ir novērst juridiskās nepilnības, nodrošinot, ka cietušiem ir iespējas vērsties tiesā un saņemt atbalstu, arī iespējas pārskatīt lēmumus kriminālprocesos attiecībā uz cietušajiem, noteikumus par cietušo atbalstu un aizsardzību, piekļuvi kompensācijai, kā arī efektīvu datu vākšanu, labāku resursu sadali noziegumos cietušo tiesību aizsardzībai, cietušo privātuma ievērošanu un viņu personas datu aizsardzību tad, kad viņi ziņo par noziegumu, neatkarīgi no viņu uzturēšanās statusa, un to, ka personas dati netiek kopīgoti ar likumpārkāpēju;

28. uzsver, ka vietējo un starptautisko spriedumu neizpilde joprojām ir sistēmiska problēma dažās dalībvalstīs, kā apliecina nesenie *FRA* konstatējumi un ieinteresēto personu iesniegumi; ar nopietnām

---

64 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI (OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

bažām norāda uz pieaugošo kavēšanos un lēno progresu ECT galveno spriedumu īstenošanā visā ES, ko apliecina fakts, ka 2025. gada 1. janvārī 650 ECT galvenie spriedumi joprojām nebija pilnībā īstenoti ES dalībvalstīs, salīdzinot ar 624 spriedumiem 2024. gada janvārī un 616 — 2023. gadā; turklāt norāda, ka 45,7 % no galvenajiem spriedumiem, kas pēdējo 10 gadu laikā pieņemti attiecībā uz ES dalībvalstīm, joprojām nav izpildīti, salīdzinot ar 44 % 2023. gada beigās un 40 % — 2022. gada beigās; turklāt norāda, ka līdz 2024. gada beigām vidējais ECT galveno spriedumu izpildes laiks attiecībā uz ES dalībvalstīm bija sasniedzis 5 gadus un 4 mēnešus, salīdzinot ar 5 gadiem un 2 mēnešiem 2023. gadā un 5 gadiem un 1 mēnesi 2022. gadā, kas izgaismo strukturālu un pieaugošu atbilstības iztrūkumu[65]; uzskata, ka Komisijai spriedumu nopietna neīstenošana būtu jāuzskata par prioritāru tematu politiskajā dialogā ar valstu valdībām un parlamentiem;

29. uzsver EST izšķirīgo nozīmi tiesiskuma aizsardzībā visā ES; atbalsta papildu iniciatīvas, kuru mērķis ir palielināt EST resursus un spējas, lai efektīvāk risinātu tiesiskuma problēmas nākotnē;

30. aicina dalībvalstis īstenot vēl neīstenotos EST un ECT spriedumus; ierosina ES iestādēm izveidot uzraudzības vienību, balstoties uz ES iestāžu un aģentūru attiecīgajām esošajām struktūrām un resursiem un vajadzības gadījumā tos pastiprinot, lai uzraudzītu EST un ECT spriedumu īstenošanu saistībā ar demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām ES un kandidātvalstīs, un aicina Komisiju izstrādāt publiski pieejamu apskatu vai līdzvērtīgu instrumentu šādas īstenošanas izsekošanai, pilnībā integrēt attiecīgos konstatējumus gada ziņojumā par tiesiskumu un sistemātiski izdot pielāgotus, konkrētām valstīm adresētus ieteikumus, īpašu uzmanību pievēršot dalībvalstīm, kuras pastāvīgi neīsteno EST un ECT spriedumus; aicina Komisiju analizēt datus par neatbilstību ANO līgumu struktūru viedokļiem par konkrētām valstīm, izmantojot ES aģentūru, it īpaši Pamattiesību aģentūras, apkopotos datus; atkārtoti uzsver, ka spriedumu efektīva īstenošana ir būtiska, lai nodrošinātu LES, LESD, Pamattiesību hartā un ECT nostiprināto pamattiesību aizsardzību;

31. mudina Komisiju izlēmīgāk izmantot izpildes instrumentus pastāvīgas neīstenošanas gadījumos, izvērtējot, vai tas ir pamats tiesvedībai saskaņā ar LESD 258. pantu, LESD 260. pantu un attiecīgā gadījumā budžeta nosacījumiem;

32. aicina dalībvalstis pieņemt pasākumus īstenošanas atbalstam ar skaidriem termiņiem, pienākumiem un parlamentāro uzraudzību, kā arī aizsargāt tiesu neatkarību un nodrošināt, ka valstu tiesām netiek traucēts konsekventi piemērot ECT un EST judikatūru;

33. atgādina, ka tiesiskums tiek apdraudēts, ja demokrātiski pieņemti

---

65 *European Implementation Network*, 2025. gada ziņojums.

tiesību akti saskaras ar tādiem institucionāliem šķēršļiem vai pretestību no noteiktu tiesu vai administratīvo sektoru puses, kas pārsniedz likumīgas pārskatīšanas vai rūpīgas pārbaudes robežas, tādējādi kavējot to pienācīgu īstenošanu; uzsver, ka demokrātiskām valstīm ir jānodrošina politiskā un sociālā izlīguma mehānismi, jānovērš politisko konfliktu pārmērīga izskatīšana tiesā un jāstiprina demokrātiskais dialogs;

34. uzsver nepārprotamo saikni starp tiesiskuma lejupslīdi un nopietniem pamattiesību pārkāpumiem, arī pienācīga procesa iztrūkumu attiecībā uz aizturētajiem, pirmstiesas apcietinājuma ļaunprātīgu izmantošanu, naida kurināšanu politiskā vai institucionālā diskursā un ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret pilsoniskās sabiedrības organizācijām; stingri uzskata, ka Komisijai būtu jānovērtē, kā dalībvalstis risina šos tiesiskuma principu un pamattiesību pārkāpumus, un jāpastiprina centieni nodrošināt pieejamu, efektīvu un objektīvu tiesu sistēmu; ar bažām atzīmē ārkārtas juridisko procedūru un izpildvaras dekrētu izmantošanu ar mērķi pārveidot tiesisko kopainu vairāk, nekā atļauj parastā parlamentārā uzraudzība, tā atspoguļojot modeļus, kas iepriekš tika atzīti par nesavienojamiem ar varas dalīšanu;

35. aicina Komisiju risināt jautājumu par apstākļiem cietumos kā tiesiskuma problēmu, ņemot vērā plaši izplatīto pārpildītību, neatbilstošos dzīves apstākļus un pieaugošo pašnāvību skaitu, kas apdraud aizturēto personu pamattiesības visās dalībvalstu brīvības atņemšanas iestāžu sistēmās; aicina dalībvalstis veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka apcietinājuma apstākļi cietumos, arī nepilngadīgo ieslodzījuma vietās, atbilst pamattiesību standartiem, risinot pārapdzīvotības problēmu, nodrošinot piekļuvi veselības aprūpei un psiholoģiskajam atbalstam, kā arī stiprinot pašnāvību novēršanas pasākumus; atzinīgi vērtē dažu dalībvalstu īstenotās iniciatīvas, kuru mērķis ir risināt pārpildītības problēmu, un uzsver nepieciešamību pēc turpmākiem strukturāliem pasākumiem, arī saskaņotām stratēģijām ieslodzīto skaita samazināšanai un prioritātes piešķiršanai pasākumiem, kas nav saistīti ar brīvības atņemšanu, un citām alternatīvām brīvības atņemšanai;

Korupcijas apkarošanas regulējums

36. atkārtoti uzsver, ka korupcija ir nopietns drauds demokrātijai, tiesiskumam un taisnīgai attieksmei pret visiem iedzīvotājiem, tā kavē ekonomikas attīstību, grauj sabiedrības uzticēšanos iestādēm un rada ievainojamību, ko var izmantot ārējie dalībnieki gan valstu, gan ES līmenī;

37. pauž nožēlu, ka sabiedrības uzticība cīņai pret korupciju joprojām ir zema, jo divas trešdaļas eiropiešu uzskata, ka augsta līmeņa korupcijas lietas netiek pietiekami izmeklētas, vairāk nekā puse uzskata valdības rīcību par neefektīvu un gandrīz puse apšauba

korupcijas apkarošanas pasākumu objektīvu piemērošanu; uzsver būtiskas nepilnības ziņošanas mehānismos un sabiedrības informētībā; uzskata to par skaidru aicinājumu ES pastiprināt darbu korupcijas novēršanā un apkarošanā;

38. pauž dziļas bažas par korupcijas gadījumiem, kas atklājušies Eiropas iestādēs, un uzsver, ka saskaņā ar tiesiskuma principiem personas, kas ieņem publiskus amatus, nevar rīkoties patvaļīgi vai ļaunprātīgi izmantot savu varu personīga labuma gūšanai; aicina ES iestādes pilnībā piemērot labas pārvaldības principus, ieskaitot pārredzamību, pārskatatbildību un integritāti;

39. uzsver, ka ir vajadzīga ES pilntiesīga dalība *GRECO*, pārsniedzot tās pašreizējo novērotājas statusu, lai risinātu esošo asimetriju, proti, *GRECO* izvērtē visas ES dalībvalstis, bet pašas ES iestādes to nedara, tādējādi ierobežojot saskaņotību visā ES integritātes satvarā; uzsver, ka no Komisijas nevar pamatoti sagaidīt pašnovērtējumu integritātes un korupcijas apkarošanas jautājumos un ka atzīta un neatkarīga ārējā uzraudzība ir būtiska, lai nodrošinātu ticamību, pārredzamību un sabiedrības uzticēšanos; uzsver, cik svarīgi ir raidīt skaidru politisku signālu, ka ES iestādes pašas ir pakļautas tādam pašam rūpīgas pārbaudes līmenim un standartiem kā valstu iestādes; atgādina, ka ES dalība *GRECO* stiprinātu noteikumu saskaņotību, nodrošinātu metodikas konsekvenci, uzlabotu pārredzamību, pārskatatbildību un efektivitāti ES līdzekļu pārvaldībā, likumdošanas procesā un ES iestāžu darbā, vienlaikus veicinot sadarbību ar dalībvalstīm, kandidātvalstīm un kaimiņvalstīm attiecībā uz korupcijas apkarošanu;

40. aicina Komisiju ātri pabeigt sarunas par ES pilntiesīgu dalību *GRECO*; norāda, ka ES pievienošanās var notikt divos juridiskos veidos — vai nu iesniedzot tiešu pieprasījumu pievienoties *GRECO* nolīgumam, vai arī pievienojoties vienai vai abām Eiropas Padomes korupcijas apkarošanas konvencijām (ETS Nr. 173 un/vai 174), kas būtu vienkāršāk un automātiski nozīmētu dalību *GRECO*; tāpēc aicina Komisiju nekavējoties meklēt visefektīvāko juridisko ceļu uz pilntiesīgu dalību *GRECO* un nodrošināt, ka ikgadējais ziņojums par tiesiskumu aptver arī ES iestādes;

41. mudina dalībvalstis pilnībā īstenot visus Eiropas Padomes *GRECO* ieteikumus;

42. aicina dalībvalstis publicēt, pieņemt, atjaunināt, uzraudzīt, īstenot un pārskatīt savu valsts stratēģiju korupcijas novēršanai un apkarošanai, nosakot mērķus, prioritātes un atbilstošus pasākumus, kā arī līdzekļus šo mērķu sasniegšanai, lai nodrošinātu, ka rīcība pret korupciju tiek integrēta visās attiecīgajās politikas jomās;

43. atzīst Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) būtisko lomu tiesiskuma aizsardzībā un korupcijas apkarošanā ES, kā arī ES finanšu interešu

efektīvā aizsardzībā pret noziedzīgu darbību; mudina Komisiju turpmākajos ziņojumos cieši uzraudzīt iesaistīto dalībvalstu sadarbības līmeni ar *EPPO* un pilnībā izmantot tās instrumentus gadījumos, kad sadarbība ir nepietiekama; atbalsta *EPPO* uzraudzības, koordinācijas un operatīvo pilnvaru pastiprināšanu, lai stiprinātu tās spēju izmeklēt korupciju dalībvalstīs un saukt pie atbildības par to; aicina Komisiju paātrināt *EPPO* regulas pārskatīšanu, lai starp *EPPO* un Eiropolu uzlabotu operatīvo sadarbību un atbalstu datu analīzei; mudina visas dalībvalstis, kas vēl nav pievienojušās *EPPO*, to izdarīt, lai uzlabotu korupcijas apkarošanas efektivitāti, it īpaši saistībā ar ES līdzekļu aizsardzību;

44. aicina dalībvalstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kā arī ES iestādes, struktūras, birojus un aģentūras ieviest vai stiprināt preventīvus pasākumus pret korupciju, piemēram, specializētas un neatkarīgas korupcijas apkarošanas iestādes, pārredzamu ES līdzekļu pārvaldību, pastiprinātu vai pienācīgu pārredzamības prasību izpildi lēmumu pieņemšanā, piemēram, lobistu reģistrus un ziņošanas pienākumus attiecībā uz politisko finansējumu, nodrošinot augstu pārredzamības līmeni attiecīgajās ES politikas jomās, rīcības kodeksus valsts amatpersonām, obligātas aktīvu deklarācijas un to pārbaudi, agrīnās brīdināšanas sistēmas un skaidrus noteikumus par interešu konfliktiem un virpuļdurvju praksi;

45. aicina visas ES iestādes, struktūras, birojus un aģentūras stiprināt savus korupcijas apkarošanas pasākumus, kas saistīti ar interešu konfliktu atklāšanu un pārvaldību, atvērtu piekļuvi informācijai un noteikumiem par ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru saziņu ar privāto sektoru;

46. aicina ES aģentūras, birojus un iestādes, piemēram, Eiropolu, *Eurojust*, Eiropas Revīzijas palātu, *EPPO* un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), uzlabot savu sadarbību, it īpaši pārskatot un stiprinot ES krāpšanas apkarošanas arhitektūru, tostarp nodrošinot, ka *OLAF* ir pietiekami resursi, lai garantētu efektīvāku tiesiskuma pārkāpumu atklāšanu, novēršanu un saukšanu pie atbildības par tiem, ja šiem pārkāpumiem ir tieša vai netieša ietekme uz ES finanšu interesēm;

47. aicina stiprināt virpuļdurvju principa prakses novēršanas pasākumus tiesu sistēmā, īpaši kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs, lai tiesneši un prokurori neieņemtu valdības amatus vai politiskus amatus, kas varētu radīt interešu konfliktu un kaitēt tiesu sistēmas godprātībai un objektivitātei;

48. pauž nopietnas bažas par situāciju dažās dalībvalstīs, kur specializētās korupcijas apkarošanas iestādes ir likvidētas, integrētas mazāk neatkarīgās struktūrās vai to kompetences ir pārdalītas tā, ka tiek mazināta to neatkarība vai ka prokuratūras vai policijas pilnvaras ir atļauts izmantot politiskiem mērķiem; norāda, ka šo

norišu rezultātā ir strauji samazinājusies korupcijas lietu, tajā skaitā augsta līmeņa lietu, izmeklēšana un saukšana pie atbildības par tām un apdraudēta valstu korupcijas apkarošanas sistēmu efektivitāte, ko apliecina nesenās ekspertu analīzes; norāda, ka prokuratūra ir dalībvalsts spējas apkarot noziedzību un korupciju galvenais elements; pauž nožēlu par jebkādu valdības vai politisku iejaukšanos krimināllizmeklēšanā, arī korupcijas un ar to saistīto nodarījumu izmeklēšanā;

49. aicina dalībvalstis garantēt disciplinārlietu padomju, prokuratūru, korupcijas apkarošanas aģentūru un tiesu iestāžu neatkarību, objektivitāti, specializāciju un atbilstošu finansējumu saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencijas (*UNCAC*) un *GRECO* ieteikumiem;

50. atzinīgi vērtē jauno direktīvu par korupcijas apkarošanu, kas atjaunina un stiprina ES tiesisko regulējumu saskaņā ar *UNCAC*; īpaši atzinīgi vērtē galveno korupcijas nodarījumu definīciju saskaņošanu ES līmenī, ieskaitot kukuļošanu publiskajā un privātajā sektorā, piesavināšanos, tirgošanos ar ietekmi, tiesvedības kavēšanu, nelikumīgu iedzīvošanos, informācijas slēpšanu un publisku amatu nopietnu ļaunprātīgu izmantošanu; atgādina, ka dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana un citi līdzīgi nodarījumi ietilpst direktīvas darbības jomā, ir neatņemama korupcijas apkarošanas un pārredzamības tiesiskā regulējuma sastāvdaļa un ir pretrunā ar starptautiskajām konvencijām par korupcijas apkarošanu; atzinīgi vērtē kriminālsodu pastiprināšanu gan fiziskām, gan juridiskām personām, arī brīvības atņemšanas sodus uz laiku vismaz no trim līdz pieciem gadiem, aizliegumu ieņemt publiskus amatus un piekļuves publiskajiem līdzekļiem liegšanu, kā arī uz apgrozījumu balstītus naudas sodus uzņēmumiem; norāda uz pastiprinātajiem noteikumiem par jurisdikciju, kas ļauj dalībvalstīm veikt kriminālvajāšanu par atsevišķiem ārvalstīs izdarītiem nodarījumiem; atzinīgi vērtē uzlaboto preventīvo regulējumu, arī pienākumu izveidot specializētas korupcijas apkarošanas struktūras vai organizatoriskas vienības, kas veic regulārus riska novērtējumus un nodrošina trauksmes cēlēju un personu, kuras sadarbojas, aizsardzību; uzsver, ka direktīvā par korupcijas apkarošanu ir uzsvērts, ka, pat pilnībā ievērojot visus attiecīgos valstu konstitūciju, konstitucionālo principu un tiesību aktu noteikumus, personu, it īpaši valsts amatpersonu, nepamatota aizsardzība pret saukšanu pie atbildības par korupcijas nodarījumiem varētu apdraudēt sabiedrības uzticēšanos tā, ka tas nav saderīgi ar šīs direktīvas mērķiem; turklāt uzsver, ka dalībvalstīm vajadzētu būt ieviestai sistēmai, kā reģistrēt, sagatavot un sniegt anonimizētus statistikas datus par apžēlošanas gadījumu skaitu saistībā ar notiesājošiem spriedumiem, kas attiecas uz direktīvas 7., 8., 9. un 10. pantu; mudina visas dalībvalstis ātri un pilnībā īstenot direktīvu par korupcijas apkarošanu;

51. uzsver, ka tiesiskums prasa, lai gan ES iestāžu, gan dalībvalstu

amatpersonas rīkotos pārredzami un sabiedrības interesēs, ļaunprātīgi neizmantojot varu un patvaļīgi nepieņemot lēmumus; aicina dalībvalstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis veicināt godprātības kultūru, regulāri apmācot valsts amatpersonas un tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu darbiniekus korupcijas apkarošanas jomā un aktīvi iesaistot pilsonisko sabiedrību;

52. uzsver, ka informācijas brīvība un piekļuve sabiedrībai nozīmīgai informācijai ir pamattiesības un būtiska pārredzamības, demokrātiskās pārskatatbildības un korupcijas apkarošanas sastāvdaļa; norāda, ka Komisijas ziņojumā par tiesiskumu ir sistemātiski aplūkota šī joma, arī nepamatoti ierobežojumi, kavēšanās vai šķēršļi piekļūt publiskai informācijai; aicina dalībvalstis garantēt savlaicīgu, efektīvu un nediskriminējošu piekļuvi valsts iestāžu rīcībā esošajai informācijai un atturēties no likumdošanas vai administratīviem pasākumiem, kas ierobežo pārredzamību vai kavē publisko kontroli, ja tie nav savienojami ar ES Pamattiesību hartu;

53. pauž bažas par to, ka nesenās krimināltiesību reformas, kas samazina sankcijas un noilguma termiņus par korupcijas apkarošanas pārkāpumiem, noveda pie tā, ka tika izbeigtas simtiem ar korupciju saistītu lietu, tajā skaitā tādas, kas saistītas ar smagiem pārkāpumiem, tādējādi vājinot atturēšanas spēju, veicinot nesodāmības gaisotni un graujot uzticēšanos valsts iestādēm;

54. norāda, ka Ungārijā izpildvaras ietekmes koncentrācija pār prokuroriem apvienojumā ar likumdošanas reformām, kas ļauj izbeigt korupcijas lietas vai mīkstināt sodus, atspoguļo sistēmiskas lejupslīdes pazīmes, ko Parlaments iepriekš konstatēja LES 7. panta procedūru kontekstā;

55. mudina dalībvalstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis nodrošināt ātru, rūpīgu un objektīvu korupcijas lietu izmeklēšanu, īpašu prioritāti piešķirot lietām, kurās iesaistītas augsta līmeņa amatpersonas, lai aizsargātu tiesiskumu, saglabātu sabiedrības uzticēšanos un nodrošinātu pārskatatbildību visos valdības līmeņos; turklāt aicina dalībvalstis saprātīgā termiņā veikt turpmākus pasākumus saistībā ar šādām lietām, lai iedzīvotāju vidū neveicinātu nesodāmības sajūtu;

56. aicina dalībvalstis saskaņot savus tiesību aktus par augsta līmeņa amatpersonu krimināatbildību, kā noteikts direktīvā par korupcijas apkarošanu, un samazināt juridiskos un procesuālos šķēršļus, kas traucē tiesu iestādēm ātri izskatīt attiecīgās lietas;

57. aicina Komisiju sistemātiski ziņot par izmeklēšanām, apsūdzībām un galīgajiem notiesājošajiem spriedumiem augsta līmeņa korupcijas lietās katrā dalībvalstī un nošķirt šos elementus; turklāt aicina Komisiju apzināt pastāvīgas nesodāmības situācijas, jo tās ir

strukturālas ievainojamības ar būtisku ietekmi uz ES budžeta aizsardzību, un iekļaut šos konstatējumus ziņojuma par tiesiskumu korupcijas apkarošanas nodaļā;

58. atzīst trauksmes cēlēju svarīgo nozīmi korupcijas atklāšanā un pārredzamības veicināšanā gan publiskajā, gan privātajā sektorā; uzsver nepieciešamību nodrošināt viņu efektīvu aizsardzību pret atriebību un aizskaršanu; aicina vēl vairāk stiprināt neatkarīgas un autonomas trauksmes cēlēju aizsardzības iestādes un integrēt tās plašākās valsts korupcijas apkarošanas sistēmās; aicina dalībvalstis un kandidātvalstis aizsargāt trauksmes cēlējus un žurnālistus, kuri ziņo par korupciju vai ES līdzekļu nepareizu pārvaldību, un vēl vairāk pastiprināt viņu aizsardzību, nodrošinot konfidenciālus ziņošanas kanālus, efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret atriebību un pētnieciskās žurnālistikas un vārda brīvības aizsardzību; aicina krimināltiesībās paredzēt atbildību pastiprinošus apstākļus par noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti pret žurnālistiem, ja šādas darbības veiktas viņu profesionālas darbības dēļ vai saistībā ar to;

Žurnālistu aizsardzība, mediju plurālisms un brīvība

59. norāda, ka pētniecisko žurnālistu slepkavības joprojām ir uzskatāmas par tiešu uzbrukumu tiesiskumam, jo tās ne tikai mazina iedzīvotāju un iestāžu spēju saukt pie atbildības personas, kas ir pie varas, bet ir arī viens no ekstrēmākajiem cenzūras veidiem, kas tieši apdraud vārda brīvību un demokrātisko iestāžu darbību; uzsver, ka draudi, vajāšana un kampaņas pret žurnālistiem, arī politisku iemeslu dēļ, attur no nodarbošanās ar pētniecisko žurnālistiku un to gadījumā ir jāuzsāk tūlītēja, rūpīga, neatkarīga un efektīva izmeklēšana;

60. stingri nosoda žurnālistu novērošanu, it īpaši izmantojot spiegprogrammatūru, tostarp *Paragon Graphite* lietu, kā arī vēršanos pret žurnālistiem un pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem vairākās dalībvalstīs, kas ir vārda brīvības un mediju brīvības pārkāpums un grauj demokrātijas principus; uzsver, cik svarīgi ir aizsargāt žurnālistus un viņu saziņas konfidencialitāti no jebkāda veida nelikumīgas vai patvaļīgas novērošanas; atzinīgi vērtē centienus stiprināt aizsardzības pasākumus pret šādu praksi; uzsver nepieciešamību stiprināt esošos aizsardzības pasākumus, arī pārskatīšanu tiesā, nepieciešamības un proporcionalitātes novērtējumus un efektīvus tiesiskās aizsardzības mehānismus, kā arī ES tiesību aktu izpildi;

61. joprojām pauž bažas par Komisijas ierobežoto turpmāko rīcību saistībā ar Parlamenta izmeklēšanas komitejas ieteikumiem par *Pegasus* un līdzvērtīgas spiegprogrammatūras izmantošanu un uzskata, ka to pilnīga un savlaicīga īstenošana ievērojami stiprinātu ES spēju novērst pārkāpumus un ievērot pamattiesības; aicina Komisiju regulāri ziņot Parlamentam, it īpaši tā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai (LIBE), par šo ieteikumu īstenošanas

gaitu; aicina Komisiju savā nākamajā ziņojumā par tiesiskumu pievērsties spiegprogrammatūras izmantošanai pret žurnālistiem, jo tai ir tieša ietekme uz mediju brīvību un plurālismu un žurnālistu drošību; atzīst, ka pēc ES līmenī paustajām bažām atsevišķas dalībvalstis ir ieviesušas reformas, kuru mērķis ir uzlabot uzraudzību, pārredzamību un pārskatatbildību novērošanas tehnoloģiju izmantošanā;

62. ar bažām norāda uz arvien intruzīvāku novērošanas tehnoloģiju, tostarp MI balstītu rīku, izmantošanu, it īpaši gadījumos, kad to ieviešana var nesamērīgi ietekmēt pamattiesības, piemēram, privātumu, pulcēšanās brīvību vai mediju brīvību; uzsver, ka MI balstītas novērošanas tehnoloģijas, arī biometriskās sistēmas, piemēram, sejas atpazīšana, rada augstu risku pamattiesību ievērošanai un, ja tās tiek izmantotas, ir jāsaņem iepriekšēja tiesas atļauja un jānodrošina pārredzama uzraudzība; aicina Komisiju izvērtēt, vai valstu prakse, kas ietver biometrisko novērošanu vai liela mēroga datu vākšanu, rada sistēmiskus riskus tiesiskumam;

63. pauž nopietnas bažas par aizvien labāk dokumentētajām apsūdzībām par nelikumīgu novērošanu un spiegošanu, kas vērsta pret ES iestādēm; uzsver, ka šāda prakse, ja tā apstiprināsies, nopietni apdraudētu tiesiskumu, varas dalīšanu, demokrātisko uzraudzību un ES lēmumu pieņemšanas procesu integritāti:

64. atgādina, ka spiegprogrammatūras izvietošana, ņemot vērā tās ļoti intruzīvo raksturu, ir nopietna iejaukšanās pamattiesībās, grauj dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos un var kropļot vienotā tirgus un ES politikas darbību; aicina nodrošināt pilnīgu pārredzamību, efektīvu un neatkarīgu šādas prakses pārbaudi un konkrētus korektīvus pasākumus, arī ES līmenī, lai nodrošinātu pārskatatbildību; atkārtoti uzsver, ka novērošana ir jāveic saskaņā ar tiesību aktiem, tā ir jāizmanto likumīgam mērķim, tai jābūt stingri nepieciešamai un samērīgai, kā arī tai ir jāpiemēro stingri aizsardzības pasākumi; uzsver, ka jebkādai novērošanas rīku ļaunprātīgai izmantošanai, kas ir atbilstoši konstatēta, ievērojot pienācīgu procesu, ir jābūt reālām sekām saskaņā ar ES juridiskajiem un budžeta instrumentiem;

65. joprojām pauž nopietnas bažas par to, ka mediju īpašumtiesības gan publiskajā, gan privātajā sektorā daudzās dalībvalstīs, kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs joprojām ir ļoti koncentrētas, apdraudot informācijas un viedokļu daudzveidību; pauž bažas par pieaugošo politisko iejaukšanos sabiedrisko mediju pārvaldībā, vadībā un personāla nodrošināšanā, kas apdraud to neatkarību; uzsver neatkarīgu un labi finansētu sabiedrisko mediju demokrātisko nozīmi; aicina dalībvalstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis pieņemt tiesisko regulējumu, lai novērstu horizontālu koncentrāciju, nodrošinātu īpašumtiesību un pārvaldības pārredzamību, arī izmantojot publiskus īpašumtiesību reģistrus,

garantētu publisko līdzekļu pārredzamu sadalīšanu un izveidotu neatkarīgus uzraudzības un atbilstības mehānismus ar mērķi aizsargāt redakcionālo un žurnālistikas neatkarību un mediju kā publiska uzrauga lomu;

66. nosoda jebkādu nepamatotu politisku iejaukšanos sabiedrisko mediju pārvaldībā un ar bažām norāda uz strukturālām reformām atsevišķās dalībvalstīs, kas palielina politisko ietekmi uz iecelšanas un atlaišanas procedūrām, kā arī valsts kontrolētas reklāmas izmantošanu, regulatīvo iestāžu politisku ietekmēšanu un mediju konsolidāciju valdību atbalstošos konglomerātos, kas kopā grauj mediju plurālismu un ierobežo piekļuvi neatkarīgai informācijai; aicina dalībvalstis nodrošināt pārredzamas, atklātas, efektīvas un nediskriminējošas iecelšanas procedūras pārvaldes struktūrām, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem objektīviem un samērīgiem kritērijiem saskaņā ar Eiropas Mediju brīvības akta 5. pantu, un mudina Komisiju rūpīgi uzraudzīt valstu reformas, kas varētu apdraudēt mediju plurālismu un sabiedrisko mediju neatkarību; uzsver, ka neatkarīgi un uzticami mediji, arī sabiedriskie mediji, kas netiek politiski kontrolēti, ir neaizstājami demokrātiskās pārskatatbildības nodrošināšanai, jo tie ļauj iedzīvotājiem rūpīgi pārbaudīt pie varas esošās personas un atklāt korupciju un amata ļaunprātīgu izmantošanu;

67. atgādina, ka tādas tiešsaistes platformas kā *Instagram*, *TikTok* un *X* ir nozīmīgi ziņu avoti, it īpaši jaunākai auditorijai; pauž bažas, ka ieteikumu sistēmas var pastiprināt polarizējošu saturu un izveidot informācijas "atbalss kameras", radot nopietnus riskus demokrātiskām debatēm un mediju plurālismam; aicina Komisiju nodrošināt Digitālo pakalpojumu akta[66] efektīvu izpildi, it īpaši attiecībā uz platformu pienākumiem mazināt sistēmiskos riskus mediju plurālismam un pilsoniskajai diskursam;

68. atzinīgi vērtē iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt brīvus, neatkarīgus un plurālistiskus medijus, piemēram, Eiropas Mediju brīvības aktu (EMBA); tomēr pauž nožēlu, ka vairumā dalībvalstu EMBA joprojām ne tuvu netiek efektīvi īstenots; aicina dalībvalstis nekavējoties izpildīt savas saistības un nodrošināt EMBA ātru un pilnīgu īstenošanu, arī pārredzamību valsts reklāmas piešķiršanā tiešsaistē un bezsaistē, kā arī mediju plurālisma un redakcionālās neatkarības aizsardzību; aicina Komisiju sniegt atbalstu dalībvalstīm EMBA transponēšanā valsts tiesību aktos, uzraudzīt tā īstenošanu un apsvērt pārkāpuma procedūras īstenošanu gadījumos, kad saistības netiek izpildītas; aicina Komisiju aktīvi palīdzēt dalībvalstīm EMBA piemērošanā, arī nepieciešamības gadījumā pieņemot interpretējošas

---

66 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

vadlīnijas, un rūpīgi uzraudzīt tā efektīvu īstenošanu, it īpaši dalībvalstīs, kurās neatkarīgi avoti ir pauduši bažas par mediju brīvību; uzsver, ka, ņemot vērā akta tiešo piemērojamību, žurnālistiem un ieinteresētajām personām jau ir tiesības uz to atsaukties valstu un ES tiesās;

69. aicina dalībvalstis un kandidātvalstis nodrošināt žurnālistu un citu mediju profesionāļu aizsardzību ES saskaņā ar Komisijas ieteikumiem (ES) 2021/1534[67] un (ES) 2022/758[68]; uzsver, ka žurnālistu aizsardzībai jāietver ne tikai efektīvi fiziskās drošības pasākumi, bet arī aizsardzības pasākumi pret tiešsaistes draudiem, aizskaršanu un digitāliem uzbrukumiem, kā arī piekļuve informācijai bez nepamatotiem šķēršļiem;

70. nosoda naida runu gan tiešsaistē, gan bezsaistē, arī galvenajos medijos, sociālajos medijos un publiskās vietās, jo tā nopietni apdraud demokrātiju un tiesiskumu; aicina stingrāk izpildīt mediju regulējumu, lai aizsargātu daudzveidīgu un iekļaujošu mediju vidi; uzsver, ka sabiedrībā pazīstamām personām ir jārāda piemērs cieņpilnu diskusiju nodrošināšanā; atgādina, ka vārda brīvība ir pamattiesības un tās nevajadzētu nepamatoti ierobežot; uzsver, ka vārda brīvību nedrīkst izmantot, lai attaisnotu naida runu vai naida noziegumus; aicina dalībvalstis atcelt vai grozīt tiesību aktus, kas neatbilst Eiropas un starptautiskajiem standartiem attiecībā uz vārda brīvību un publiskām debatēm;

71. atgādina, ka vārda brīvība ir demokrātiskas sabiedrības stūrakmens un būtiska tiesiskuma sastāvdaļa; ar bažām norāda, ka pieaug tādu administratīvu un krimināltiesisku pasākumu skaits, kuri ir vērsti pret akadēmiskajām aprindām, žurnālistiem un cilvēktiesību aizstāvjiem;

72. aicina dalībvalstis pilnībā un savlaicīgi īstenot *SLAPP* novēršanas

---

67 Komisijas Ieteikums (ES) 2021/1534 (2021. gada 16. septembris) par aizsardzības, drošības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu žurnālistiem un citiem mediju profesionāļiem Eiropas Savienībā (OV L 331, 20.9.2021., 8. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1534/oj).

68 Komisijas Ieteikums (ES) 2022/758 (2022. gada 27. aprīlis) par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību pret acīmredzami nepamatotu vai ļaunprātīgu tiesvedību ("stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību") (OV L 138, 17.5.2022., 30. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj).

direktīvu[69] un Komisijas Ieteikumu (ES) 2022/758; mudina dalībvalstis iet tālāk par minimālo transponēšanu un pieņemt visaptverošus iekšzemes pasākumus pret *SLAPP*, lai aizsargātu žurnālistus un citas personas no iebiedēšanas, nomelnošanas vai ierobežojumiem darbībai viņu profesijā;

73. iesaka dalībvalstīm, transponējot direktīvu, piemērot to arī valsts līmeņa lietām, jo lielākā daļa *SLAPP* lietu notiek valsts līmenī; mudina pieņemt agrīnas izbeigšanas mehānismus, efektīvus izmaksu novirzīšanas noteikumus, atturošas sankcijas pret ļaunprātīgiem tiesvedības dalībniekiem un stingrus atbalsta pasākumus skartajiem žurnālistiem un citām personām;

74. aicina Komisiju steidzami apsvērt priekšlikumus vai papildinošus instrumentus, lai risinātu *SLAPP* jautājumus, kas nav ietverti pašreizējā ES regulējumā, un izskatīt iespēju veikt grozījumus, kas paplašina direktīvas darbības jomu tā, lai aptvertu ne tikai pārrobežu gadījumus, kas nodrošinātu augstu un vienotu aizsardzības līmeni visā ES;

75. aicina Komisiju izvērtēt, vai ES sankcijas dezinformācijas apkarošanai atbilst ES tiesību aktos noteiktajai proporcionalitātes prasībai un Pamattiesību hartas 11. pantam, vienlaikus pilnībā atzīstot leģitīmo mērķi pieņemt politikas nostādnes dezinformācijas un informācijas manipulācijas apkarošanai; uzskata, ka, pirms Padome šādus pasākumus piemēro, ir jānodrošina tiesības uz uzklausīšanu un pienācīgi tiesiskie aizsardzības mehānismi, jo īpaši gadījumos, kad var tikt apdraudētas ES iedzīvotāju, īpaši žurnālistu, tiesības;

76. mudina dalībvalstis nodrošināt, ka minoritātes var efektīvi piedalīties mediju darbībā un piekļūt tiem, kā arī nodrošināt, ka audiovizuālo mediju pakalpojumi nesatur kūdīšanu uz vardarbību vai naidu pret minoritātēm;

77. aicina dalībvalstis izveidot sistēmas, kas garantē cilvēku brīvību meklēt, saņemt un sniegt informāciju, un nodrošināt, ka valstu koordinatori saskaņā ar Digitālo pakalpojumu aktu (DPA) var pilnībā pildīt savu lomu saistībā ar informācijas apmaiņas un sadarbības veicināšanu ES līmenī; uzsver, cik svarīgi ir savlaicīgi un efektīvi īstenot DPA, lai nodrošinātu drošu, pārredzamu un atbildīgu tiešsaistes vidi; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka, transponējot Direktīvu (ES) 2016/343 par nevainīguma prezumpciju, tiek pilnībā ievērota vārda un informācijas brīvība, kas garantēta Eiropas

---

69 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1069 (2024. gada 11. aprīlis) par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotām prasībām vai ļaunprātīgu tiesvedību ("stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību") (OV L, 2024/1069, 16.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

Cilvēktiesību konvencijas 10. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11. pantā, un netiek ieviesti ierobežojumi attiecībā uz ziņošanu par sabiedrības interešu jautājumiem;

78. atgādina, cik svarīgi ir uzraudzīt lielas tiešsaistes platformas un izpildīt DPA, arī izmeklēt algoritmiskās manipulācijas, naida runas pastiprināšanas, politiskās propagandas vai uzraudzības trūkuma gadījumus; uzsver, cik svarīga ir pārredzamība platformu algoritmos, neatkarīgas revīzijas un faktu pārbaudes mehānismi dezinformācijas apkarošanā, un uzsver, ka šie pasākumi būtu jāpapildina ar garantētu piekļuvi informācijai un medijpratības veicināšanu visu iedzīvotāju vidū;

79. uzsver, ka liela mēroga dezinformācija un informācijas manipulācija, ko arvien vairāk pastiprina progresīvas MI sistēmas, rada nopietnus riskus tiesiskumam un demokrātiskajiem procesiem; aicina Komisiju un dalībvalstis pilnībā īstenot DPA un MI aktu[70], nodrošināt pārredzamību un pārskatatbildību un efektīvi mazināt MI radītos sistēmiskos riskus tiesiskumam, it īpaši vēlēšanu kontekstā;

Pilsoniskās sabiedrības telpa

80. uzsver spēcīgas un netraucētas pilsoniskās sabiedrības, tostarp vietējo un kopienas organizāciju, arodbiedrību, aktīvistu grupu, cilvēktiesību aizstāvju un nevalstisko organizāciju (NVO), kā arī neatkarīgu iestāžu un ombudu izšķirošo lomu demokrātijas, vienlīdzības, tiesiskuma un pamattiesību veicināšanā un ievērošanā un gan valsts, gan privātā sektora dalībnieku pārskatatbildības nodrošināšanā, ko tā panāk, veicot savas uzrauga funkcijas; atgādina, ka šajā kontekstā Komisija atzīst — dažās dalībvalstīs joprojām pastāv šķēršļi tādas vides radīšanai, kura būtu labvēlīga pilsoniskās sabiedrības dalībnieku darbam, kā arī atzīst nepieciešamību pēc šiem dalībniekiem paredzētiem papildu pasākumiem, piemēram, īpašām apmācībām, izpratnes veicināšanas un aizsardzības mehānismiem; mudina Komisiju vēl vairāk stiprināt visu šo dalībnieku aizsardzību un garantēt apstākļus, kas nepieciešami, lai viņu efektīvi veiktu savas darbības; atgādina, ka viņu darbam ir vajadzīga droša, atbalstoša un labvēlīga vide; atbalsta pilsoņu iesaisti un dalību demokrātiskajos procesos;

81. atzīst pilsoniskās sabiedrības un nevalstisko organizāciju lomu minoritāšu aizsardzībā un diskriminācijas apkarošanā, aicinot

---

70 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts) (OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

nodrošināt taisnīgu un vienlīdzīgu piekļuvi atbalstam;

82. atkārtoti uzsver, ka ziņojuma par tiesiskumu sagatavošanas laikā ir svarīgi veikt plašu apspriešanos; aicina Komisiju piešķirt prioritāti apmeklējumiem uz vietas dalībvalstīs, jo tie ļauj veikt visaptverošāku un kontekstuālu situācijas novērtējumu;

83. uzsver dinamiskas pilsoniskās telpas un mierīgas pulcēšanās un biedrošanās brīvības nozīmi visā ES, uzsverot, ka šīs tiesības, ko aizsargā starptautiskās tiesības un Pamattiesību harta, ir būtiskas demokrātijai un valdības pārskatatbildībai; norāda, ka dažās dalībvalstīs šīs brīvības ir jānostiprina vēl vairāk; aicina dalībvalstis nodrošināt pulcēšanās brīvības aizsardzību visiem un garantēt drošu, labvēlīgu un juridiski aizsargātu vidi tās īstenošanai saskaņā ar ES tiesību aktiem un Eiropas un starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem; ar bažām norāda uz pieaugošajiem ierobežojumiem, kas ietekmē pilsonisko telpu vairākās dalībvalstīs, arī pārmērīgu administratīvo slogu, nomelnošanas kampaņām un resursu piekļūstamības ierobežojumiem, kas rada atturošu ietekmi un grauj pilsoniskās sabiedrības kā uzrauga lomu;

84. pauž nopietnas bažas par atkārtotiem pulcēšanās brīvības ierobežojumiem; uzsver Eiropas Padomes, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas, Apvienoto Nāciju Organizācijas un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pausto kritiku par dažiem tiesību aktiem, to skaitā attiecīgiem tiesību aktiem drošības jomā, kas neatbilst proporcionalitātes prasībai, var vājināt juridiskās garantijas un var būt pretrunā ar starptautiskajām saistībām cilvēktiesību jomā; aicina dalībvalstis atturēties no tādu tiesību aktu vai prakses pieņemšanas, kas preventīvi ierobežo tiesības uz mierīgu pulcēšanos, arī sankciju vai sodu piemērošanas mierīgu demonstrāciju dalībniekiem bez tiesas uzraudzības; atgādina dalībvalstīm, ka tiesību aktiem un praksei attiecībā uz pulcēšanos un protestiem vienmēr ir jāatbilst starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem, arī nodrošinot tiesībaizsardzības iestāžu amatpersonām atbilstošu apmācību cilvēktiesību un pūļa vadības jomā; mudina dalībvalstis ieviest atbilstošas procedūras vai mehānismus identitātes pārbaužu reģistrēšanai un aicina dalībvalstis publicēt datus par protestu laikā gūtajām traumām un nāves gadījumiem, lai uzlabotu tiesībaizsardzības iestāžu pārredzamību un pārskatatbildību;

85. atzīst ES Stratēģiju pilsoniskajai sabiedrībai un pasākumus aizsardzības, līdzdalības un ilgtspējīga finansējuma stiprināšanai, arī Pilsoniskās sabiedrības platformu, zināšanu centru par pilsonisko telpu un citus aizsardzības instrumentus;

86. aicina dalībvalstis un Komisiju turpināt uzlabot pilsoniskās sabiedrības tiesisko un normatīvo vidi, vienlaikus nodrošinot, ka visi apvienību finansēšanas un darbības ierobežojumi ir skaidri pamatoti, samērīgi, atbilst likumīgiem sabiedrības interešu mērķiem un pilnībā

atbilst ES tiesību aktiem un Eiropas un starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem, arī Eiropas Cilvēktiesību konvencijai;

87. pauž nopietnas bažas par pilsoniskās telpas sarukšanu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju (PSO) un cilvēktiesību aizstāvju vajāšanas pieaugumu ES, un tas īpaši attiecas uz tiem, kuri strādā rasisma apkarošanas, klimata taisnīguma, LGBTIK+ tiesību, sieviešu tiesību un migrācijas jomā, arī sniedzot humāno palīdzību personām, kas jūrā nokļuvušas briesmās, kā arī korupcijas apkarošanas jomā; mudina Komisiju savos ziņojumos par tiesiskumu sistemātiski uzraudzīt šo organizāciju situāciju, jo sarūkošā pilsoniskā telpa rada strukturālas bažas par tiesiskumu; aicina dalībvalstis nodrošināt cilvēktiesību aizstāvjiem efektīvu aizsardzību, tostarp ātras reaģēšanas mehānismus draudu gadījumā;

88. pauž bažas par konstitucionāliem grozījumiem, kas apdraud juridisko noteiktību un ES tiesību aktu pārākumu;

89. nosoda pārmērīgu un regulāru paātrinātu likumdošanas procedūru izmantošanu Ungārijā, kur ievērojama daļa tiesību aktu tiek pieņemti bez pienācīgas apspriešanās, tādējādi apdraudot labāka likumdošanas procesa, pārredzamības, iekļautības un demokrātiskas uzraudzības principus;

90. mudina dalībvalstis nodrošināt līdzsvarotu sistēmu, kas atbalsta visu struktūru, kuras cenšas ietekmēt sabiedrisko politiku, pārskatatbildību un pārredzamību, vienlaikus ļaujot pilsoniskajai sabiedrībai darboties brīvi, droši un efektīvi; pauž bažas par pieaugošajiem juridiskajiem un finansiālajiem ierobežojumiem, nomelnošanas kampaņām un krimināLatbildības noteikšanu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem, arī nepamatotu krimināLatbildības noteikšanu par pilsoniskās sabiedrības darbībām; aicina dalībvalstis atturēties no nesamērīgiem pulcēšanās un biedrošanās brīvības ierobežojumiem; atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir pilnībā īstenot *SLAPP* novēršanas direktīvu un Komisijas Ieteikumu (ES) 2022/758, lai aizsargātu PSO; uzsver, ka NVO piemērojamās ziņošanas prasības arī turpmāk nedrīkst pārsniegt tās, kas ir absolūti nepieciešamas un samērīgas ar konkrētajiem mērķiem;

91. uzsver, ka pārredzamība un pārskatatbildība ES līdzekļu izmantošanā ir būtiski tiesiskuma elementi; uzsver, ka būtu jāievieš ziņošanas pienākumi un pārredzamība, lai nodrošinātu, ka ES līdzekļi tiek pienācīgi izlietoti, tomēr vienlaikus būtu jāizvairās no nevajadzīga sloga radīšanas organizācijām; uzskata, ka pašreizējie ES tiesību akti par rūpīgu pārbaudi, uzticamības pārbaudi un pārredzamību veido stabilu pamatu, un uzsver, ka ES vajadzētu saglabāt gatavību pārskatīt un pastiprināt šo regulējumu, ja tiktu konstatēti trūkumi; aicina dalībvalstis un Komisiju nodrošināt atbilstošu un ilgtspējīgu finanšu resursu piešķiršanu pilsoniskās

sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem saskaņā ar skaidriem atbilstības kritērijiem un uzraudzības mehānismiem, kas pilnībā atbilstu spēkā esošajiem pārredzamības, pārskatatbildības un izdevumu noteikumiem, it īpaši ņemot vērā sarūkošo pilsonisko telpu un pieaugošo administratīvo slogu; šajā sakarā uzskata, ka Komisijai un dalībvalstīm būtu jānodrošina atbilstošs un konsekvents finansējums, kas atbilst tās mērķiem, piešķirot to dalībniekiem, kas strādā, lai veicinātu pamattiesības, demokrātiju un tiesiskumu, un uzsver, ka piekļuvei ES finansējumam jābūt taisnīgai, pārredzamai un nediskriminējošai; atgādina, ka finansēšanas lēmumiem jābūt balstītiem uz objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem saskaņā ar Līgumiem un Finanšu regulu, nodrošinot pareizu finanšu pārvaldību un ES finanšu interešu aizsardzību;

92. uzsver akadēmiskās brīvības nozīmi, kas ir neatņemamu tiesiskuma daļa, un mudina dalībvalstis aizsargāt universitātes no nepamatotas politiskas iejaukšanās vai kontroles pār akadēmisko pārvaldību un nodrošināt institucionālo autonomiju; mudina dalībvalstis veicināt tiesiskuma kultūru, izmantojot izpratnes veidošanas kampaņas, informēšanas iniciatīvas un darbības, ar kurām popularizē demokrātiskās vērtības un principus;

Pamattiesības, līdztiesība un nediskriminēšana

93. uzsver, ka pamattiesību aizsardzība un veicināšana ir būtisks tiesiskuma pīlārs un visu dalībvalstu pamatpienākums saskaņā ar LES 2. pantu; uzsver, ka šīs tiesības ir vienlīdzīgi un bez diskriminācijas jānodrošina visām personām, izmantojot pārredzamus likumdošanas procesus, efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus un neatkarīgus uzraudzības mehānismus; uzsver, ka tiesiskums un pamattiesības ir savstarpēji pastiprinoši elementi un ka tiesiskuma pārkāpumi tieši apdraud pamattiesību īstenošanu;

94. uzsver, ka jebkādiem pamattiesību un pamatbrīvību ierobežojumiem ir jāatbilst Pamattiesību hartas 52. panta 1. punktam, un nosoda likumdošanas praksi, kas rada pārmērīgu sarežģītību, juridisko nenoteiktību vai neskaidrību iedzīvotājiem;

95. uzsver, ka dalībvalstu tiesiskajam regulējumam ir jāgarantē vienlīdzība likuma priekšā un tiesības uz nediskriminēšanu, arī tiesvedībā; aicina Komisiju izlēmīgi rīkoties gadījumos, kad šie pienākumi netiek pildīti; uzsver, ka jebkuriem pasākumiem, kas ietekmē personu brīvu pārvietošanos, uzturēšanās tiesības vai ģimenes atkalapvienošanos, ir jāatbilst piemērojamajiem ES tiesību aktiem un Pamattiesību hartai, tostarp tās 21. pantā noteiktajam nediskriminēšanas principam;

96. atgādina, ka efektīva piekļuve sociālajai aizsardzībai, atbilstošiem minimālajiem ienākumiem un nediskriminējošiem sabiedriskajiem pakalpojumiem ir izšķiroši svarīga tiesību vienlīdzīgai īstenošanai;

aicina Komisiju apsvērt, kā sociālā atstumtība, galēja nabadzība un mājokļu trūkums kavē efektīvas iespējas vērsties tiesā un tiesību praktisku īstenošanu;

97. atzinīgi vērtē LGBTIK+ līdztiesības stratēģiju 2026.–2030. gadam kā galveno satvaru līdztiesības un nediskriminēšanas veicināšanai visā ES, it īpaši uzlabojot ES līdztiesības tiesību aktu īstenošanu un LGBTIK+ personu un aktīvistu aizsardzību un drošību, stiprinot uzraudzības un pārskatatbildības mehānismus un veicinot galveno speciālistu informētību un apmācību; mudina Komisiju nākt klajā ar priekšlikumu saistošam konversijas prakses ES mēroga aizliegumam visās dalībvalstīs;

98. pauž dziļas bažas par diskriminējošiem pasākumiem, kas ieviesti dažās dalībvalstīs, aizbildinoties ar cīņu pret tā dēvēto "LGBTIK+ propagandu" un "dzimtes ideoloģiju"; atgādina ģenerāladvokātes secinājumus lietā C-769/22[71], kurā tika konstatēts, ka šādi tiesību akti, ja tie nav objektīvi, zinātniski un samērīgi pamatoti, nav saderīgi ar ES tiesību aktiem un Pamattiesību hartu; uzsver, ka šie pasākumi pastiprina stigmatizāciju, traucē diskriminēšanas aizliegumam un vārda un informācijas brīvībai, kā arī pārkāpj privāto un ģimenes dzīvi un cilvēka cieņu, un tos nevar attaisnot ar dalībvalsts paustajiem iemesliem; uzsver, ka, sistemātiski diskriminējot LGBTIK+ personas, tiek apšaubītas LES 2. pantā noteiktās vērtības un ietekmēta ES tiesību sistēma kopumā; uzsver, ka Komisijai ir jārīkojas ātri un izlēmīgi gadījumos, kad dalībvalstis apiet ES tiesību aktus, it īpaši Pamattiesību hartu, tostarp izmantojot paātrinātas pārkāpuma procedūras un pagaidu pasākumus; nosoda diskriminējošas konstitucionālas reformas, kas ietekmē dzimumu līdztiesību un LGBTIK+ tiesības;

99. pauž nožēlu par progresa trūkumu dažu dalībvalstu vienlīdzības un nediskriminēšanas politikā un pastāvīgajiem trūkumiem esošo ES diskriminācijas novēršanas tiesību aktu īstenošanā; uzsver, ka vairākās dalībvalstīs joprojām pastāv intersekcionāla diskriminācija pret personām, kas pieder pie vairākām neaizsargātām grupām un kam tiek piemērota dažādu līmeņu tiesiskā atzīšana un aizsardzība, un ka šī problēma netiek pietiekami risināta saskaņā ar pašreizējo ES līdztiesības un nediskriminēšanas regulējumu; mudina Padomi nekavējoties panākt vienošanos par horizontālo diskriminācijas novēršanas direktīvu; aicina ES turpināt rīkoties, lai apkarotu diskrimināciju un naida noziegumus, kas vērsti pret LGBTIK+ personām, sievietēm, nepilngadīgajiem, personām ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem, migrantiem un minoritātēm, lai cietušajiem nodrošinātu efektīvu piekļuvi tiesiskumam un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem;

---

71 Ģenerāladvokātes *T. Ćapeta* 2025. gada 5. jūnija secinājumi, ECLI:EU:C:2025:408.

100. aicina visas dalībvalstis aizsargāt LGBTIK+ tiesības, pilnībā ievērojot ES tiesību aktus, Pamattiesību hartu un attiecīgo EST un ECT judikatūru; atgādina, ka vairākās dalībvalstīs joprojām pastāv juridiski šķēršļi viendzimuma partnerību vai vecāku varas atzīšanai pāri robežām, tā pārkāpjot brīvas pārvietošanās un nediskriminēšanas principus; aicina Komisiju rūpīgi uzraudzīt dalībvalstu atbilstību EST judikatūrai, it īpaši spriedumiem lietās C-673/16[72] un C-713/23[73], un vajadzības gadījumā sākt pārkāpumu procedūras; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu par vecāku statusa atzīšanu un aicina Padomi to ātri pieņemt, ievērojot bērnu labākās intereses, lai nodrošinātu juridisko noteiktību visā ES;

101. aicina visas dalībvalstis ieviest viendzimuma partnerattiecību juridisko atzīšanu saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru;

102. uzsver, ka piekļūstamu dzimuma juridiskās atzīšanas procedūru trūkums ir pamattiesību pārkāpums; aicina visas dalībvalstis garantēt dzimtes identitātes juridisko atzīšanu, pamatojoties uz pašnoteikšanos, nodrošināt savstarpēju atzīšanu pāri robežām un aizsargāt personas datus saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru;

103. pauž bažas par visu veidu reliģiskā naida, rasisma, ksenofobijas un citu diskriminācijas veidu pieaugumu visā ES; aicina dalībvalstis nodrošināt visām minoritātēm vienlīdzīgu aizsardzību likuma priekšā;

104. pauž nopietnas bažas par pieaugošo antisemītisma līmeni ES, norādot, ka daudzi ebreji ziņo par antisemītisku naidīgumu gan tiešsaistē, gan bezsaistē, kas ietekmē viņu ikdienas dzīvi un drošības sajūtu; aicina dalībvalstis veikt efektīvus pasākumus, lai risinātu un novērstu antisemītiskas darbības un retoriku;

105. pauž nopietnas bažas par pieaugošo islamofobiju un naidu pret musulmaņiem ES, norādot, ka daudzi musulmaņi ikdienā saskaras ar rasismu, naida noziegumiem, aizskaršanu un diskriminējošu praksi; aicina dalībvalstis veikt efektīvus pasākumus, lai novērstu un risinātu šādas darbības un retoriku;

106. nosoda naida noziegumu un naida runas gadījumus tiešsaistē un bezsaistē, kas ir saistīti ar diskrimināciju jebkādu iemeslu dēļ; aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt un īstenot efektīvus pasākumus visu veidu rasisma apkarošanai, pilnībā iesaistot pilsonisko sabiedrību un attiecīgās ieinteresētās personas, piemēram, ES Pamattiesību

---

72 Eiropas Savienības Tiesas (virspalāta) 2018. gada 5. jūnija spriedums lietā C-673/16 *Relu Adrian Coman* u. c. / *Inspectoratul General pentru Imigrări un Ministerul Afacerilor Interne*, ECLI:EU:C:2018:385.

73 Tiesas (virspalāta) 2025. gada 25. novembra spriedums, *Jakub Cupriak-Trojan* un *Mateusz Trojan* / *Wojewoda Mazowiecki*, ECLI:EU:C:2025:917.

aģentūru; aicina pastiprināt preventīvos pasākumus, izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un cietušo atbalstu, pilnībā iesaistot pilsonisko sabiedrību un līdztiesības iestādes; uzsver visaptverošu ES tiesību aktu trūkumu un aicina naida runu un naida noziegumus iekļaut ES noziegumu sarakstā saskaņā ar LESD 83. panta 1. punktu, arī gadījumos, kad tie ir saistīti ar seksuālo orientāciju, dzimtes identitāti vai dzimuma pašizpausmi;

107. pauž bažas par kavēšanos minoritāšu tiesību aizsardzībā, — tās arvien vairāk tiek ignorētas; aicina dalībvalstis nodrošināt, lai to tiesiskais regulējums un politika neradītu diskrimināciju; atgādina par Parlamenta priekšlikumu iekļaut minoritāšu tiesību aizsardzību ziņojumā par tiesiskumu un aicina Komisiju ierosināt ES pasākumus minoritāšu un valodu tiesību aizsardzībai, ko nodrošina, Eiropas Savienībai cita starpā pievienojoties Vispārējai konvencijai par nacionālo minoritāšu aizsardzību un Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartai;

108. uzsver plaši izplatīto diskrimināciju, ar ko saskaras romu kopienas, arī antičigānismu, segregāciju mājokļu, izglītības un pakalpojumu pieejamības jomā, kā arī pārmērīgo kontroli drošības apsvērumu dēļ; aicina ieviest mērķtiecīgus pasākumus un stingrākus uzraudzības un pārskatatbildības mehānismus un nodrošināt romu pilsoniskās sabiedrības jēgpilnu līdzdalību, tostarp ES pievienošanās procesos;

109. aicina Komisiju tiesiskuma novērtējuma kontekstā pievērsties rasu un etniskajai diskriminācijai, arī profilēšanai pēc rases, tostarp veicot efektīvu izmeklēšanu, vācot un publicējot neapkopotus datus saskaņā ar pamattiesību standartiem un iesaistot pilsonisko sabiedrību; uzsver, cik svarīgi ir novērst intersekcionālu diskrimināciju saskaņā ar visaptverošu pamattiesību sistēmu;

110. prasa nodrošināt efektīvus aizsardzības pasākumus drošai tiešsaistes videi un apkarot naidu, diskrimināciju un dezinformāciju; uzsver nepieciešamību pilnībā piemērot Digitālo tirgu aktu (DTA)[74], MI aktu, *SLAPP* novēršanas direktīvu un EMBA, balstoties uz tiesībām;

111. uzsver, ka nepietiekams progress virzībā uz kopienā balstītiem pakalpojumiem, kas paredzēti personām ar invaliditāti, rada nopietnas bažas par atbilstību pienākumiem pamattiesību jomā;

112. atkārtoti uzsver dalībvalstu pienākumu ievērot ES un starptautiskās tiesības migrācijas un patvēruma jomā gan uz sauszemes, gan jūrā; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka migrācijas un patvēruma politika, tostarp Migrācijas un patvēruma pakts, tiek

---

[74] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1925 (2022. gada 14. septembris) par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza Direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (Digitālo tirgu akts) (OV L 265, 12.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

īstenota, pilnībā ievērojot Pamattiesību hartu, neizraidīšanas principu un atbildības dalīšanas principu, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas cilvēku tiesības uz patvērumu un starptautisko aizsardzību;

113. aicina dalībvalstis īstenot migrācijas un patvēruma politiku, pilnībā ievērojot Līgumus, Pamattiesību hartu un piemērojamos starptautiskos tiesību aktus; uzsver, ka visām personām ES teritorijā ir tiesības uz cilvēka cieņas ievērošanu, pret tām nedrīkst izturēties necilvēcīgi vai pazemojoši, tās ir vienlīdzīgas likuma priekšā un nedrīkst tikt diskriminētas jebkāda iemesla dēļ, tostarp tautības vai migrācijas statusa dēļ;

114. uzskata, ka ES Pamattiesību aģentūras konstatējumi un EST judikatūra ir uzticams pamats LES 2. panta un Pamattiesību hartas darbības jomas interpretācijai;

115. atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu saglabāt priekšlikumu direktīvai par vienlīdzīgu attieksmi[75] un mudina Padomi bez turpmākas kavēšanās to pabeigt un pieņemt, norādot, ka ir svarīgi novērst trūkumus ES aizsardzībā pret diskrimināciju;

116. aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot efektīvus pasākumus, lai novērstu ar dzimumu saistītu vardarbību tiešsaistē un bezsaistē, tostarp iekļaujot to ES noziegumu jomu sarakstā; mudina izstrādāt ES tiesību akta priekšlikumu par cīņu pret izvarošanu, ko raksturo piekrišanas neesamība, pilnībā īstenot ES noteikumus par vardarbību pret sievietēm un panākt, lai visas dalībvalstis ratificētu Stambulas konvenciju; pauž bažas par kustībām, kas ir vērstas pret dzimumu līdztiesību, un dezinformāciju, kas apdraud dzimumu līdztiesību;

117. atkārtoti aicina Eiropas Savienības Pamattiesību hartā nostiprināt piekļuvi drošam un likumīgam abortam; uzsver, ka seksuālā un reproduktīvā veselība un tiesības nav nošķiramas no līdztiesības un cīņas pret dzimumu vardarbību;

Tiesiskums un ES budžets

118. pauž bažas par pilsoniskās sabiedrības organizāciju ziņojumiem, kas liecina, ka atsevišķi tiesiskuma un pamattiesību pārkāpumi varētu būt saistīti ar dažu ES fondu izmantošanu dažās dalībvalstīs; aicina Komisiju rūpīgi izmeklēt, vai ES finansētās programmās vai projektos tiek pieļauti šādi pārkāpumi, un, ja šādi pārkāpumi tiek konstatēti, uzskatīt, ka nav izpildīti attiecīgie veicinošie nosacījumi un nav sasniegti Atveseļošanas un noturības mehānisma atskaites punkti; turklāt aicina Komisiju savā gada ziņojumā par tiesiskumu iekļaut ieteikumus šo pārkāpumu novēršanai un, ja trūkumi joprojām pastāv,

---

75 Priekšlikums Padomes direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas (COM(2008)0426).

apturēt turpmākus maksājumus, līdz konstatētie trūkumi ir novērsti;

119. aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt neatkarīgas uzraudzības mehānismus ES finansētām darbībām, tostarp veicot juridiskās un pamattiesību ietekmes novērtējumus un neatkarīgus izvērtējumus, iesaistot pilsonisko sabiedrību un vienlaikus nodrošinot efektīvas iespējas vērsties tiesā, lai nodrošinātu atbilstību ES tiesību aktiem un Pamattiesību hartai; mudina piešķirt atbilstošus resursus šādas uzraudzības atbalstam;

120. uzsver, ka tiesiskuma aizsardzība ir absolūti nepieciešama ES finanšu interešu aizsardzībai; uzsver, ka neatkarīgas tiesu sistēmas, efektīvas korupcijas apkarošanas sistēmas un pārredzamas administratīvās procedūras ir būtiskas, lai nodrošinātu, ka ES līdzekļi tiek pārvaldīti, piešķirti un izlietoti saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem; prasa nodrošināt pienācīgu finansējumu tādām iestādēm kā *EPPO* un *OLAF*, lai nodrošinātu to spēju efektīvi izmeklēt, saukt pie atbildības un sodīt personas, kuras ir atbildīgas par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar ES finanšu intereses, ņemot vērā to ietekmi uz tiesiskumu;

121. uzsver nepieciešamību uzlabot sinerģiju starp dažādiem tiesiskuma instrumentiem un to saikni ar ES budžetu, kā arī stiprināt saikni starp ieteikumiem, kas attiecas uz visilgstošākajiem pārkāpumiem gada ziņojumā par tiesiskumu, un budžeta instrumentiem; pauž nožēlu par to, ka 2025. gada ziņojumā par tiesiskumu trūkst detalizētas informācijas par to, kā šī saikne tiek izveidota, it īpaši ieteikumos;

122. uzstāj, ka pasākumi, kas nepieciešami ES finansējuma piešķiršanai, kā noteikts attiecīgajos lēmumos, kuri pieņemti saskaņā ar Kopīgo noteikumu regulu, Atveseļošanas un noturības mehānisma regulu[76] un Nosacītības regulu, ir saskaņoti jānovērtē kā vienota pakete un ka maksājumi nebūtu jāveic pat tad, ja kādās jomās ir panākts progress, bet vienā vai vairākās jomās trūkumi joprojām pastāv; uzstāj, ka jebkāds regress arī būtu jāņem vērā un jānovērš, lai nepieļautu līdzīgu situāciju rašanos vai turpmāku regresu nākotnē; aicina Komisiju nodrošināt, lai šādi novērtējumi būtu absolūti objektīvi, netiktu instrumentalizēti un balstītos tikai uz tiesiskuma standartu ievērošanu; atgādina, ka jebkuram priekšlikumam par budžeta pasākumu atcelšanu vajadzētu būt balstītam uz pamatotu, visaptverošu un aktuālu informāciju saskaņā ar ģenerāladvokātes atzinumu lietā C-225/24[77], kurā uzsvērts, ka katrs līdzekļu izmaksas

---

[76] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[77] Ģenerāladvokātes *T. Ćapeta* 2026. gada 12. februāra secinājumi lietā C-225/24 Eiropas Parlaments / Eiropas Komisija, ECLI:EU:C:2026:88.

nosacījums būtu jāpublisko, lai nodrošinātu pārredzamību un pārskatatbildību; norāda, ka Komisijas gada ziņojums par tiesiskumu sniedz būtiskus faktus tādu sistēmisku problēmu apzināšanai, kuras var ietekmēt ES budžeta pareizu izpildi; aicina Komisiju izklāstīt un publicēt skaidrus un detalizētus kritērijus, saskaņā ar kuriem tiek vērtēta tiesiskuma trūkumu ietekme uz budžetu, tostarp lemjot par ES finansējuma pārtraukšanu, apturēšanu un pārplānošanu, un nodrošināt, ka lēmumi visās dalībvalstīs tiek pieņemti savlaicīgi un neselektīvi;

123. atkārtoti uzsver, ka tiesiskuma nosacītības mehānisms ir neatņemama ES finanšu pārvaldības instrumentu kopuma sastāvdaļa; atgādina, ka Nosacītības regula ir viens no galvenajiem instrumentiem ES finanšu interešu aizsardzībai pret tiesiskuma pārkāpumiem un būtu jāpiemēro ikreiz, kad ir izpildīti tās piemērošanai noteiktie juridiskie nosacījumi attiecībā uz visu ES budžetu; aicina konsekventi, efektīvi, savlaicīgi un objektīvi piemērot Nosacītības regulu, tostarp proaktīvi izmantot tās 6. panta 4. punktu, ja tas ir pamatoti, vienlaikus ievērojot proporcionalitātes principu; pauž nožēlu, ka Komisijas izpratnē Nosacītības regula būtu jāizmanto tikai kā galējais līdzeklis;

124. aicina Komisiju precizēt, kas veido pietiekami tiešu saikni starp tiesiskuma principu pārkāpumiem un ES finanšu interesēm, kā arī noteikt skaidrus, objektīvus un paredzamus kritērijus budžeta un korektīvo pasākumu efektivitātes novērtēšanai, kā to pieprasījusi Eiropas Revīzijas palāta; aicina Komisiju savā ziņojumā par tiesiskumu norādīt, vai nopietnu risku vai pārkāpumu konstatēšana dalībvalstīs attaisno Nosacītības regulas piemērošanu, un konkrētai valstij adresētos ieteikumus, kas vērsti uz visilgstošākajiem pārkāpumiem dalībvalstīs, formulēt kā konkrētus atskaites punktus, kas dalībvalstīm jāsasniedz un kas attiecīgā gadījumā var tikt izmantoti kā pierādījums, lai pamatotu Nosacītības regulas aktivizēšanu;

125. mudina Komisiju un Padomi rīkoties ātri un pilnībā pārredzami, ja ir konstatēta saikne starp tiesiskuma principu pārkāpumiem vai šādu pārkāpumu riskiem un ES budžetam radītiem riskiem un ja attiecīgā dalībvalsts nerīkojas, lai efektīvi, ilgtspējīgi un savlaicīgi novērstu šādu situāciju;

126. mudina Komisiju Ungārijas gadījumā veikt turpmākus pasākumus saskaņā ar Nosacītības regulu attiecībā uz citiem tiesiskuma pārkāpumiem, piemēram, tiem, kas saistīti ar tiesu iestādēm; uzsver, ka tiesu sistēmas un valsts pārvaldes iestāžu neatkarības un objektivitātes vājināšana, kā arī nepamatota piegādātāju koncentrācija iepirkuma procedūrās ir sistēmiski tiesiskuma riski, kas apdraud pareizu finanšu pārvaldību; uzsver, ka noteikumu pārkāpumi, manipulācijas ar uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus un pieteikumiem, kas saistīti ar ES finansējumu, vai nepamatots

favorītisms tajos, kā arī administratīva vajāšana, kas pārkāpj vienlīdzīgu attieksmi pret vietējām un reģionālajām pašvaldībām, uzņēmumiem vai citiem galasaņēmējiem un labuma guvējiem un ierobežo to piekļuvi ES līdzekļiem, kā arī iepirkumam, revīzijas struktūrām, pretkorupcijas aizsardzības pasākumiem vai kontroles sistēmām, rada tiešus riskus ES budžetam un prasa konsekventi un stingri piemērot nosacītību;

127. atgādina, ka ES finansējuma galasaņēmējiem vai labuma guvējiem, kas nav valdības struktūras, nevajadzētu ciest no to problēmu negatīvajām sekām, ko rada valsts iestādes gadījumos, kad tiek veikti budžeta pasākumi; atkārtoti aicina Komisiju nodrošināt, ka ES līdzekļu galasaņēmējiem vai labuma guvējiem netiktu liegts šos līdzekļus saņemt, kā noteikts Nosacītības regulā; atgādina, ka dalībvalstīm, uz kurām attiecas Nosacītības regulā paredzētie pasākumi, ir pienākums turpināt pildīt visas saistības pret galasaņēmējiem un labuma guvējiem; aicina Komisiju izpētīt veidus, kā nodrošināt, ka ES līdzekļi nonāk pie vietējām pašvaldībām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, ja attiecīgā valdība nesadarbojas attiecībā uz trūkumu novēršanu; norāda, ka iespējamais risinājums ir darīt pieejamas atceltajām saistībām atbilstošas apropriācijas saskaņā ar nosacītības režīmiem, lai tās izmantotu saskaņā ar citiem ES instrumentiem vai programmām, ko īsteno tiešā vai netiešā pārvaldībā, jo īpaši tiem, kas palīdz atbalstīt demokrātiju, pilsonisko sabiedrību, LES 2. pantā noteiktās vērtības vai cīņu pret korupciju; uzsver, ka šāda pārdale ir jāveic, pilnībā ievērojot pareizas finanšu pārvaldības un vienlīdzīgas attieksmes principus;

128. uzsver, ka dalībvalstu pārbaudāmā atbilstība gan tiesiskuma principiem, gan Pamattiesību hartai, ir jāuzskata par būtisku priekšnoteikumu jebkādu ES līdzekļu saņemšanai; uzsver, ka pirms visu valsts iestāžu iesniegto ES finansēto programmu un projektu apstiprināšanas ir jānodrošina pilnīga atbilstība minētajiem nosacījumiem; aicina Komisiju nodrošināt, lai jebkurš lēmums par maksājumu pilnīgu vai daļēju apturēšanu, samazināšanu vai bloķēšanu būtu balstīts uz skaidri definētiem, pārredzamiem un paredzamiem novērtēšanas brīžiem ES līdzekļu izmantošanas laikā, ievērojot proporcionalitātes principu un ņemot vērā konstatētā pārkāpuma raksturu, ilgumu, smagumu un apmēru; uzsver, ka nepārtraukta uzraudzība ir jāpapildina ar vismaz regulāru un oficiāli noteiktu periodisko pārskatīšanu, tostarp ikgadēju atbilstības novērtējumu, kas ir skaidri saistīts ar Komisijas ziņojumu par tiesiskumu konstatējumiem, lai garantētu juridisko noteiktību, pārskatatbildību un reālu atbildību par korektīviem pasākumiem;

129. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumā par daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam iekļauto ieteikumu gandrīz pusi līdzekļu piešķirt tikai tad, ja pirms to apstiprināšanas ir nodrošināta atbilstība tiesiskuma principiem un Pamattiesību hartai, jo tas stiprina ES

spēju nodrošināt, ka ES finansējums atbalsta politikas pasākumus, kuru pamatā ir pamattiesības un demokrātijas principi; norāda, ka ar jauno priekšlikumu tiek saglabāti un ieviesti horizontāli nosacījumi par tiesiskuma principu un Pamattiesību hartas ievērošanu visās attiecīgajās programmās; uzskata, ka šāda pieeja nosacītībai varētu risināt bažas par galasaņēmēju vai labuma guvēju aizsardzību, it īpaši ļaujot līdzekļus atkal darīt pieejamus saskaņā ar tiešu vai netiešu pārvaldību, sevišķi attiecībā uz instrumentiem un programmām, kas atbalsta demokrātiju, pilsonisko sabiedrību, LES 2. pantā noteiktās vērtības vai cīņu pret korupciju galvenokārt tajā dalībvalstī, kurā pārkāpumi ir notikuši; ar bažām norāda uz iespējamo pārklāšanos starp nosacītību, kas no jauna ierosināta gaidāmajā daudzgadu finanšu shēmā, un spēkā esošo Nosacītības regulu; tomēr uzskata, ka horizontālajiem nosacījumiem būtu jāaptver visas LES 2. pantā noteiktās vērtības un ka lēmumu pieņemšanas procedūrai vajadzētu būt identiskai, noslēdzoties ar Komisijas lēmumiem; aicina ieviest vienotu, saskaņotu un visaptverošu satvaru visās ES programmās un pieprasa, lai Komisija nodrošinātu skaidrus, objektīvus un pārredzamus kritērijus tiesiskuma nosacītības piemērošanai, kā arī efektīvu koordināciju starp dažādiem instrumentiem;

130. pieprasa, lai līdzekļi, kas apturēti vai iesaldēti LES 2. pantā noteikto vērtību pārkāpumu dēļ, netiktu atkārtoti darīti pieejami attiecīgajām dalībvalstu iestādēm;

131. norāda, ka ierosinātie valstu un reģionu partnerības plāni (VRP plāni) konsolidētu galvenos ES līdzekļus vienotā stratēģiskā satvarā katrai dalībvalstij un padarītu izmaksas arvien vairāk balstītas uz sniegumu; turklāt aicina Komisiju nodrošināt skaidrus, pārredzamus un pārbaudāmus kritērijus, lai novērtētu to "atbilstošo mehānismu" esamību un efektivitāti, kuri ir nepieciešami valsts un reģionu plānu apstiprināšanai un kuri ir priekšnoteikums šo plānu efektīvai piemērošanai, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un atbilstību tiesiskumam un Pamattiesību hartai, kad tiek izmantoti ES līdzekļi;

132. uzsver, ka ES budžeta efektīva aizsardzība ir atkarīga arī no stabilām finanšu pārvaldības un kontroles sistēmām; aicina Komisiju savos gada ziņojumos par tiesiskumu ņemt vērā attiecīgo ES struktūru, biroju un aģentūru, kā arī valstu revīzijas iestāžu novērtējumus, lai novērtētu ar tiesiskumu saistītos riskus, kas attiecas uz ES līdzekļiem; uzsver, ka šīs uzraudzības iestāžu konstatētās sistēmiskās nepilnības būtu pienācīgi jāatspoguļo veidā, kā Komisijas izmanto budžeta aizsardzības instrumentus;

Tiesiskums un vienotā tirgus dimensija

133. atzinīgi vērtē to, ka ziņojumā par tiesiskumu ir iekļauta vienotā tirgus dimensija, jo tajā ir uzsvērta saikne starp tiesiskuma standartiem un ES ekonomiskās vides vispārējo stāvokli; uzsver, ka šī

pieeja palīdz identificēt strukturālus šķēršļus, kas ietekmē uzņēmumus, darba ņēmējus un pārrobežu saimniecisko darbību, veicinot paredzamu, pārredzamu un taisnīgu tirgus vidi ar mērķi nodrošināt tiesību aizsardzību, korupcijas sodīšanu un līgumu izpildi; norāda, ka juridiskā nenoteiktība, patvaļīga administratīvu lēmumu pieņemšana un nekonsekventa tiesiskā aizsardzība apdraud ekonomikas prognozējamību un ietekmē ekonomikas dalībnieku spēju darboties iekšējā tirgū, kā uzsvērušas attiecīgās ieinteresētās personas, ar kurām notika apspriešanās saistībā ar 2025. gada ziņojumu par tiesiskumu; uzsver, ka funkcionējoša tiesu sistēma, stingrs korupcijas apkarošanas regulējums, mediju plurālisms un efektīva līdzsvara un atsvara sistēma ir absolūti nepieciešama vienotā tirgus raitai darbībai; uzsver, ka juridiskā noteiktība, godīgi un pārredzami iepirkuma noteikumi, efektīvi korupcijas apkarošanas pasākumi, mediju brīvība, līdzsvarotas demokrātiskās pilnvaras un spēcīga darba un sociālā aizsardzība ir galvenie ilgtspējīgas konkurētspējas, sociālās kohēzijas un labi funkcionējoša vienotā tirgus virzītājspēki;

134. ierosina Komisijai turpināt veicināt vienotā tirgus dimensiju, jo ir svarīgi nodrošināt gan labi funkcionējošu vienoto tirgu, gan noturīgu demokrātisko sistēmu, kā arī padziļināt sadarbību ar ieinteresētajām personām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, arī arodbiedrībām, tiesnešu asociācijām, žurnālistu organizācijām, advokātu asociācijām un citām profesionālām grupām, kuru zināšanas ir būtiskas sistēmisku tiesiskuma risku agrīnai identificēšanai turpmākajos novērtējumos; uzsver, ka Komisijai būtu jāveic mērķtiecīgi pasākumi, lai palielinātu informētību saistībā ar ziņojumiem par tiesiskumu un veicinātu šo dalībnieku ieguldījumu visās dalībvalstīs;

135. atzinīgi vērtē Komisijas atzinumu, ka tiesiskuma ievērošana ir priekšnoteikums stabilai un uzticamai ieguldījumu videi; uzsver, ka paredzami tiesiskie regulējumi, objektīvas tiesas un efektīvi izpildes mehānismi palielina ieguldītāju uzticību un veicina ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi visā vienotajā tirgū;

136. pauž bažas par vairākās dalībvalstīs konstatētajiem trūkumiem, tostarp attiecībā uz līdztiesību un taisnīgumu publiskajā iepirkumā un līgumu tiešā piešķiršanā; aicina Komisiju nodrošināt, lai šajā dimensijā konstatētie trūkumi tiktu pienācīgi atspoguļoti konkrētos un mērķtiecīgos ieteikumos, tos ietverot savā ziņojumā par tiesiskumu;

137. aicina Komisiju, kad tā ziņojumā par tiesiskumu novērtē vienotā tirgus dimensiju, un dalībvalstis novērst strukturālus kropļojumus publiskajā iepirkumā un ES un valstu līdzekļu izmantošanā; uzsver, ka ir nepieciešama ES konkurences, valsts atbalsta un publiskā iepirkuma noteikumu konsekventa piemērošana, kā arī atbalsts daudzveidīgākai vietējai ekonomikai un taisnīga piekļuve

finansējumam, lai radītu pozitīvās mijiedarbības ciklu, kurā atvērti un konkurētspējīgi tirgi ir tiesiskuma pamatā;

138. uzsver nepieciešamību stiprināt to, ka Komisija, novērtējot tiesiskuma nosacījumu ietekmi uz vienoto tirgu, izmanto uz datiem balstītu analīzi; norāda, ka stabili un salīdzināmi rādītāji par tiesu iestāžu efektivitāti, korupcijas riskiem, administratīvo sniegumu un regulatīvo stabilitāti ir būtiski, lai identificētu strukturālas nepilnības, kas kavē saimniecisko darbību; mudina Komisiju turpināt izstrādāt uz pierādījumiem balstītas metodikas un paplašināt augstas kvalitātes datu kopu pieejamību, lai uzlabotu turpmāko ziņojumu par tiesiskumu analītisko dziļumu un rīcībpolitisko nozīmi;

139. aicina Komisiju savās valstu nodaļās norādīt tās dalībvalstis, kurās tiesvedības kavēšanās, līgumu vāja izpilde vai sistēmiska korupcija rada reālus ar tarifiem nesaistītus šķēršļus uzņēmumiem no citām dalībvalstīm, un salīdzinoši novērtēt progresu, izmantojot noteiktos snieguma rādītājus; uzsver, ka šādas norādīšanas pamatā ir jābūt pārredzamiem datiem un metodikām, un tai būtu nepārprotami jāsaista tiesiskuma trūkumi ar zaudētiem ieguldījumiem, augstākām darījumu izmaksām un mazo un vidējo uzņēmumu samazinātu dalību vienotajā tirgū;

140. uzskata, ka vienotā tirgus dimensija ir Komisijas ziņojuma par tiesiskumu pamatā, un ziņojumā ir atzīts, ka galvenie pīlāri ir tiesu sistēma, korupcijas apkarošanas sistēma, mediju plurālisms un brīvība, kā arī citi ar līdzsvara un atsvara sistēmu saistīti institucionāli jautājumi; šajā kontekstā uzsver, cik svarīgi ir risināt ekonomiskās nevienlīdzības un sociālās atstumtības ietekmi uz demokrātisko līdzdalību un tiesiskuma darbību;

Tiesiskums paplašināšanās procesa un ES ārējās darbības pamatā

141. atkārtoti uzsver, ka LES 2. pantā noteiktās vērtības ir pilnībā un nepārprotami jāievēro ne tikai pašreizējām dalībvalstīm, bet arī kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm visā pievienošanās procesā un pastāvīgi arī pēc tam; uzsver, ka ES uzticamība un leģitimitāte paplašināšanās procesā ir atkarīga no tā, vai tiek nodrošināts, ka gan ES dalībvalstīm, gan kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm tiek piemēroti vienādi augsti demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma standarti, un uzsver, ka šādu uzticamību, leģitimitāti un uzticēšanos ES pienākumiem var mazināt dubultu standartu pastāvēšana šajās jomās; uzsver, ka pievienošanās posms ir izšķirošs un neapspriežams brīdis, kurā ir jāizveido stabils, neatgriezenisks un ilgtspējīgs pamats tiesiskuma, pamattiesību un demokrātijas standartu aizsardzībai, kas ir pievienošanās Eiropas Savienībai pamatprincipi; norāda, ka kandidātvalstīs joprojām pastāv būtiskas problēmas attiecībā uz nacionālo minoritāšu pamattiesību uzraudzību;

142. aicina veikt stingru, nepārtrauktu un padziļinātu tiesiskuma novērtējumu visās valstīs, kuras ir sākušas pievienošanās procesu; mudina Komisiju sniegt skaidrus, konkrētus un izmērāmus ieteikumus attiecībā uz trūkumu novēršanu un progresu tiesiskuma jomā un uzstāj uz ziņojuma par tiesiskumu un paplašināšanās ziņojuma pilnīgu saskaņotību, papildināmību un savstarpēju pastiprināšanu, lai izvairītos no atšķirīgiem novērtējumiem un nodrošinātu saskaņotu un ticamu paplašināšanās politiku;

143. atzinīgi vērtē to, ka ziņojumā par tiesiskumu ir iekļautas īpašas nodaļas par Albāniju, Melnkalni, Ziemeļmaķedoniju un Serbiju; aicina Komisiju paplašināt turpmāko ziņojumu ģeogrāfisko darbības jomu, lai aptvertu visas kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, un sniegt konkrētus un izmērāmus ieteikumus, kas palīdz veikt reformas un ievērot augstus standartus pēc pievienošanās;

144. aicina ES un tās dalībvalstis sniegt kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm stabilu atbalstu tādu reformu virzībā, kuras tiek īstenotas demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma jomā;

145. uzsver, ka LES 2. pantā noteiktās vērtības ir jāievēro arī tad, ja ES līdzekļi tiek darīti pieejami trešām valstīm, kas piedalās ES programmās, kā arī jebkādā veidā turpmāk uzraugot līdzekļu izlietojumu; atgādina, ka šo vērtību aizsardzība ir būtiska, lai nodrošinātu visu ES izdevumu saskaņotu un pareizu finanšu pārvaldību gan ES, gan sadarbībā ar trešām valstīm;

146. aicina tiesiskuma principu konsekventi piemērot visiem ES izdevumiem, tostarp ārējai darbībai kopumā, un it īpaši pirmspievienošanās palīdzībai, ko sniedz kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, saskaņā ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA*) III un Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu; uzskata, ka saskaņā ar LES 2. pantā noteiktajām ES vērtībām šādiem izdevumiem jābūt pārredzamiem, balstītiem uz pierādījumiem un sniegumu un papildinātiem ar efektīviem uzraudzības un tiesiskās aizsardzības pasākumiem; aicina izmaksas saskaņā ar *IPA* III piesaistīt konkrētiem rezultātiem, un pārdalīt, apturēt vai samazināt finansējumu gadījumos, kad tiesu iestāžu neatkarība, korupcijas apkarošanas centieni un pamattiesību nodrošināšana pastāvīgi pasliktinās;

147. uzsver, ka ir svarīgi saglabāt uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību, lai aizsargātu universālās vērtības, kas ir ES dibināšanas pamatā; brīdina, ka pieaugošie draudi daudzpusējām institūcijām, arī mēģinājumi deleģitimizēt Starptautisko Tiesu (*ICJ*) un Starptautisko Krimināltiesu (SKT), un plašāka starptautisko tiesību ignorēšana rada nopietnus draudus uz noteikumiem balstītajai globālajai kārtībai; pauž nožēlu par vēl nepieredzētajiem draudiem, ar kuriem saskaras SKT, arī sankcijām, kas noteiktas tās tiesnešiem un citām

amatpersonām; prasa aktivizēt ES Bloķēšanas statūtu[78], lai aizsargātu SKT un tos, kas ar SKT sadarbojas un to atbalsta, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijas un cilvēktiesību aizstāvjus; aicina ES un tās dalībvalstis, kā arī kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis turpināt atbalstīt SKT un izmantot visus pieejamos instrumentus, lai stiprinātu cīņu pret nesodāmību visā pasaulē;

148. atkārtoti pauž ES stingro atbalstu *ICJ* un SKT kā svarīgām neatkarīgām un objektīvām iestādēm; atgādina, ka SKT lēmumu pilnīga ievērošana, arī apcietināšanas orderu izpilde, ir ES dalībvalstu pienākums; aicina Komisiju ziņojumos par tiesiskumu norādīt *ICC* apcietināšanas orderu neizpildes gadījumus; mudina dalībvalstis pilnībā ievērot starptautisko tiesu nolēmumus un piemērot universālu jurisdikciju, lai apkarotu nesodāmību; aicina ES mudināt trešās valstis, tostarp tās galvenās partnervalstis, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kļūt par Romas statūtu dalībvalstīm;

Komisijas ziņojumu sagatavošanas procesa uzlabošana

149. atzinīgi vērtē Komisijas centienus uzlabot savu metodiku ziņojuma par tiesiskumu izstrādē; aicina Komisiju turpmākajos ziņojumus definēt un publicēt skaidrus un operacionālos kritērijus un rādītājus katram pīlāram un tos konsekventi un pārredzami piemērot visās dalībvalstīs, lai nodrošinātu jēgpilnu salīdzinājumu un skaidrību par piemērojamajiem standartiem;

150. atzīst, ka Komisijas ziņojums par tiesiskumu kopš tā pirmā izdevuma 2020. gadā ir kļuvis visaptverošāks; tomēr pauž nožēlu par to, ka nav pilnībā ņemti vērā būtiski elementi no Parlamenta rezolūcijām, tostarp ieteikumiem, kas adresēti Komisijai un Padomei saistībā ar ziņošanu par tiesiskumu; aicina Komisiju un Padomi ņemt vērā šos ieteikumus;

151. aicina Komisiju nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz kritērijiem, ko tā ziņojuma sagatavošanas procesā izmanto, lai atlasītu informāciju par pilsonisko sabiedrību, starptautiskajām struktūrām, valsts iestādēm un citām ieinteresētajām personām; uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt konsekvenci un skaidrību attiecībā uz to, kā šī informācija tiek novērtēta un atspoguļota galīgajās valstu nodaļās; norāda, ka pieejamo resursu robežās visiem pienesuma sniedzējiem būtu jānodrošina atbilstoša atgriezeniskā saite un turpmāki pasākumi attiecībā uz viņu sniegtā pienesuma izmantošanu, un uzstāj, ka ziņošanas procesam jābūt balstītam uz

---

78 Padomes Regula (EK) Nr. 2271/96 (1996. gada 22. novembris), ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV L 309, 29.11.1996., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2271/oj).

pierādījumiem, pārredzamam un neitrālam;

152. aicina Komisiju nodrošināt, lai ziņojumā par tiesiskuma iekļaujamo jautājumu atlases metodika būtu pārredzama, skaidri definējot galvenos kritērijus, arī to, kas tiek uzskatīts par "būtisku norisi", un nodrošinot, ka jaunas problēmas tiek sistemātiski ņemtas vērā; mudina Komisiju izmantot skaidrākus formulējumus, kad tiek vērtēta atbilstība LES 2. pantā noteiktajām vērtībām;

153. aicina Komisiju ziņojuma par tiesiskumu izstrādes procesā censties veidot ciešāku sadarbību un rīkot iepriekšēju apspriešanos ar Parlamentu;

154. uzsver, ka Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas Demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību uzraudzības grupa (*DRFMG*) pēdējo gadu laikā ir vadījusi vairākas *ad hoc* delegācijas un ka vairākos gadījumos tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību stāvoklis ir novērtēts kā tāds, kurā ir lielāki trūkumi nekā tie, kas uzsvērti Komisijas ziņojumos; uzskata, ka *DRFMG* uzraudzība būtu pienācīgi jāapsver apspriešanās procedūrā un ziņojuma sagatavošanā turpmāk; aicina veidot ciešākas un strukturētākas starpiestāžu attiecības starp Parlamentu un Komisiju, arī nodrošinot regulāru apmaiņu, pārredzamus atgriezeniskās saites mehānismus un savlaicīgu parlamentāro novērtējumu integrāciju;

155. atkārtoti uzsver nepieciešamību pēc visaptveroša starpiestāžu demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma, kas aptvertu visas LES 2. pantā noteiktās vērtības;

156. uzskata, ka Komisijai būtu skaidrāk jānosaka un jāformulē katras dalībvalsts un paplašināšanās valsts plāns, tostarp agrīnās brīdinājumu pazīmes un nopietnu un sistēmisku problēmu identificēšana, un uzsver, ka Komisijai būtu jānodrošina saskaņotība starp konstatētajām problēmām un sniegtajiem ieteikumiem, kā arī lielāka skaidrība un pārredzamība attiecībā uz to, kā šie novērtējumi ir veikti; aicina Komisiju precizēt, ka sistemātiski, apzināti un nopietni LES 2. pantā noteikto vērtību pārkāpumi ilgstošā laika posmā apdraud strukturālos nosacījumus dalībai Eiropas Savienībā, kas balstīta uz tiesiskumu; uzsver — šādos apstākļos pastāv risks, ka dalībvalstis var neizpildīt saistības, kas izriet no to statusa saskaņā ar Līgumiem; atgādina, ka iestādēm ir jāaktivizē Līgumos paredzētie mehānismi;

157. uzsver, ka ir svarīgi novērtējumā neaprobežoties tikai ar iepriekš konstatētajiem trūkumiem, bet gan sistemātiski atjaunināt analīzi, lai atspoguļotu jaunas norises un riskus un mainīgās lejupslīdes formas; uzsver, ka tieši šajā jomā ir būtiska lielāka metodikas precizitāte un skaidrība, lai nodrošinātu, ka ieteikumi joprojām ir nozīmīgi, atbilstoši un saskaņoti ar faktisko tiesiskuma virzību katrā dalībvalstī;

158. aicina Komisiju sniegt praktiskākus ieteikumus, skaidri nošķirot tos, kas attiecas uz nopietnām un sistēmiskām problēmām, un tos, kas attiecas uz mazāk nozīmīgām problēmām, lai izvairītos no vissmagāko tiesiskuma pārkāpumu trivializēšanas, un nosakot konkrētus pasākumus, termiņus un kritērijus to īstenošanai dalībvalstīs un kandidātvalstīs; uzsver, ka ieteikumiem nevajadzētu attiekties uz visām dalībvalstīm vienlīdzīgi; tiem jābūt samērīgiem ar katras valsts konkrēto situāciju tiesiskuma jomā; norāda, ka ieteikumos būtu labāk un precīzāk jāatspoguļo ziņojuma negatīvie konstatējumi; uzskata, ka iepriekš pausto ieteikumu izpildes novērtējumam vajadzētu būt precīzākam un kvalitatīvākam, paļaujoties ne tikai uz izmaiņām tiesību aktos, bet arī uz pārbaudāmiem pierādījumiem par to īstenošanu praksē;

159. aicina Komisiju nodrošināt, ka, sniedzot ieteikumus, visiem ziņojuma par tiesiskumu pīlāriem tiek pievērsta vienlīdzīga uzmanība, lai risinātu pastāvīgas un labi dokumentētas problēmas un aizsargātu strukturālos aspektus, kas ir būtiski demokrātisko sistēmu, arī pilsoniskās telpas un pamattiesību, pareizai darbībai;

160. aicina Komisiju nodrošināt, lai ziņojumā par tiesiskumu konstatētās bažas konsekventi tiktu ietvertas ieteikumos; turklāt aicina Komisiju nodrošināt, ka līdzīgi jautājumi visās dalībvalstīs tiek risināti vienādi, lai neviena dalībvalsts, kas saskaras ar salīdzināmiem vai nopietnākiem trūkumiem, nepaliktu bez atbilstošiem ieteikumiem;

161. lūdz Komisiju stiprināt neīstenoto ieteikumu uzraudzības mehānismu, ieviešot izmērāmus kritērijus, un norāda, ka 93 % ieteikumu atkārtojas no iepriekšējiem gadiem un tikai 6 % tika pilnībā īstenoti 2025. gadā[79]; aicina attiecīgā gadījumā stiprināt visu pieejamo izpildes instrumentu izmantošanu, tostarp pārkāpuma procedūras un budžeta nosacījumus, kā paredzēts Finanšu regulā, Nosacītības regulā un Kopīgo noteikumu regulā; aicina Komisiju sistemātiski izmantot paātrinātas procedūras un pieteikumus par pagaidu noregulējumu EST pārkāpumu lietās, kā arī veikt darbības saistībā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu neīstenošanu; ar bažām norāda, ka jaunākajā ziņojumā tikai divas dalībvalstis saņēma papildu ieteikumu salīdzinājumā ar iepriekšējo ziņošanas ciklu, neskatoties uz to, ka tiesiskuma situācija vairākās dalībvalstīs prasa steidzamu rīcību, bet citās dalībvalstīs ieteikumi ir jāīsteno steidzami;

162. pauž nožēlu par to, ka Ungārija pastāvīgi nav izpildījusi Komisijas ieteikumus, un seši ieteikumi kopš 2022. gada nav ņemti vērā vispār;

163. uzsver, ka politika, kas izklāstīta Komisijas 2022. gada paziņojumā par ES tiesību aktu izpildi, kurā precizēts, ka pārkāpumu procedūras

---

79 *Civil Liberties Union for Europe*, "*European Commission’s Rule of Law Report 2025 – Gap Analysis*".

nav paredzēts izmantot kā individuālus tiesiskās aizsardzības mehānismus, ierobežo piekļuvi efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem situācijās, kad dalībvalstis pastāvīgi vai sistemātiski neievēro ES tiesību aktus, tostarp EST spriedumus; prasa Komisijai katru gadu ziņot par to instrumentu piemērošanu un efektivitāti, kuri ir pieejami, lai novērstu tiesiskuma principu pārkāpumus dalībvalstīs; atgādina ģenerāladvokātes *T. Ćapeta* neseno atzinumu lietā C-769/22, kurā apstiprināts, ka LES 2. pants var tikt uzskatīts par atsevišķu juridisko pamatu pārkāpumu procedūrām gadījumos, kad vērtības noliegšana ir citu ES tiesību aktu pārkāpumu pamatcēlonis; uzsver, ka gaidāmais spriedums šajā lietā varētu sniegt svarīgu iespēju, ko Komisijai vajadzētu izmantot, lai iesaistītos sistemātiskākās un stingrākās pārkāpumu procedūrās, atkarībā no EST galīgā lēmuma;

164. uzsver, ka ar ziņojuma par tiesiskumu publicēšanu nepietiek, lai stiprinātu LES 2. pantā noteiktās vērtības, un ka ziņojumam vajadzētu novest pie konkrētas rīcības; uzsver, ka ikgadējā ziņojuma par tiesiskumu konstatējumi būtu sistemātiski jāuzrauga, attiecīgā gadījumā izmantojot pieejamos izpildes instrumentus saskaņā ar Komisijas prerogatīvām; aicina pārredzami uzraudzīt dalībvalstu atbilstību EST spriedumiem un attiecīgā gadījumā ECT spriedumiem, tostarp ņemot vērā pastāvīgas neatbilstības gadījumus šādu instrumentu piemērošanā;

165. uzskata, ka ziņojuma par tiesiskumu kritērijiem būtu jāaptver arī galveno neatkarīgo un regulatīvo iestāžu neatkarība un efektīva darbība; uzsver, ka šīm iestādēm būtu jānodrošina pārredzamas, atklātas un uz nopelniem balstītas procedūras savu vadītāju iecelšanai un atlaišanai;

166. atgādina par Komisijas 2019. gada 3. aprīļa paziņojumu "Tiesiskuma turpmāka stiprināšana Savienībā. Pašreizējā situācija un iespējamie turpmākie pasākumi" un 2019. gada 7. augusta paziņojumu "Tiesiskuma stiprināšana Savienībā. Rīcības plāns"; aicina atjaunināt tos, lai tie atspoguļotu pašreizējās problēmas un nodrošinātu pilnīgu īstenošanu;

167. uzsver nepieciešamību novērtēt prasības saistībā ar cilvēkresursiem un cilvēku spējām, ņemot vērā aicinājumu proaktīvāk uzraudzīt tiesiskumu; uzsver departamentu savstarpējās koordinācijas nozīmi visos attiecīgajos kompetentajos Komisijas ģenerāldirektorātos;

Horizontālie ieteikumi

168. uzskata, ka ir jāpastiprina ES līmeņa iestāžu dialogs un sadarbība tiesiskuma jomā; pauž nožēlu par to, ka Komisija un Padome līdz šim ir noraidījušas Parlamenta piedāvājumu noslēgt iestāžu nolīgumu par demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām; atkārtoti apstiprina savu vēlmi atsākt sarunas par šo nolīgumu, uzsverot strukturēta un

prognozējama satvara pievienoto vērtību; uzsver — arguments, ka šāds nolīgums būtu pārmērīgi neelastīgs, nevar attaisnot bezdarbību; aicina rast pragmatiskus risinājumus, lai jau tagad uzlabotu sadarbību; aicina Padomi padarīt savu tiesiskuma dialogu iekļaujošāku, uzaicinot citu iestāžu, piemēram, Venēcijas komisijas un Parlamenta, pārstāvjus; uzsver, ka paplašinātā ES instrumentu kopuma efektivitāte ir atkarīga no tā saskaņotas un konsekventas piemērošanas visās iestādēs;

169. ierosina, ka līdz brīdim, kad ar iestāžu nolīgumu tiks izveidots ES mehānisms demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību jomā, ES iestādes turpina attīstīt sadarbības mehānismus šajā kontekstā, ieviešot ikgadēju tiesiskuma ciklu, kas ir strukturēts dažādos posmos, uzlabojot nepārtrauktību, koordināciju un ietekmi visās iestādēs, un kas ir izstrādāts tā, lai to varētu pakāpeniski paplašināt, aptverot visas LES 2. pantā noteiktās vērtības un nodrošinot visaptverošu un saskaņotu pieeju to aizsardzībai;

170. atgādina, ka ieteikumiem jābūt samērīgiem attiecībā pret konstatētajām problēmām un pietiekami konkrētiem, lai dalībvalstis varētu veikt konkrētus un praktiski īstenojamus turpmākos pasākumus, un tie ir sistemātiski jānovērtē turpmākajos izdevumos; aicina īstenot līdzsvarotāku, pārredzamāku un ticamāku pieeju, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un efektīvu turpmāko rīcību; uzsver, ka konsekventāka Komisijas pieejas piemērošana, it īpaši signalizējot par ieteikumiem, kas vairāku ciklu laikā paliek neatrisināti, uzlabotu uzraudzības sistēmas pārredzamību, precizitāti un ticamību;

171. uzsver, ka turpmāk īpaša uzmanība būtu jāpievērš tām dalībvalstīm, kurās Komisija ir konstatējusi nopietnus un sistemātiskus pārkāpumus, un aicina Komisiju savos ieteikumos skaidri nošķirt šādus gadījumus;

172. atkārtoti aicina Komisiju paplašināt ziņojuma darbības jomu, lai aptvertu visus LES 2. panta aspektus;

173. mudina Komisiju savos turpmākajos ziņojumos par tiesiskumu iekļaut pīlāru pilsoniskās sabiedrības jomā un pīlāru, kas attiecas uz cīņu pret visu veidu naidu un diskrimināciju, kā noteikts Pamattiesību hartas 21. pantā;

174. aicina Komisiju savos turpmākajos ziņojumos par tiesiskumu iekļaut akadēmiskās un mākslinieciskās brīvības aizsardzību, kā arī pasākumus, kuru mērķis ir apkarot dezinformāciju tiešsaistes platformās, ko veic vietējie vai ārējie dalībnieki, saskaņā ar mediju brīvības pīlāru; turklāt aicina Komisiju iekļaut naida noziegumu reģistrēšanu un uzraudzību tiesu sistēmu pīlārā;

175. atkārtoti aicina ieviest plašākus rādītājus, piemēram, attiecībā uz pamattiesībām, dzimumu līdztiesību, minoritāšu un neaizsargātu

grupu aizsardzību un starptautisko tiesību ievērošanu;

176. atgādina, ka minoritāšu aizsardzība ir daļa no Kopenhāgenas pievienošanās kritērijiem; uzsver, ka trūkst ES līmeņa juridisko garantiju, kas nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda saistības, ko tās ir uzņēmušās pievienošanās procesā attiecībā uz minoritāšu aizsardzību;

177. aicina Komisiju nodrošināt konsekventāku un visaptverošāku vēlēšanu integritātes novērtējumu gan saskaņā ar līdzsvara un atsvara pīlāru, gan visās valsts nodaļās, aptverot tiesisko un institucionālo satvaru, tā praktisko īstenošanu un galvenos riskus; uzsver nepieciešamību rūpīgi pārbaudīt korupciju, valsts resursu ļaunprātīgu izmantošanu un vēlēšanu manipulācijas; aicina sistemātiski sadarboties ar Venēcijas komisiju, EDSO/Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību biroju un citām attiecīgajām starptautiskajām struktūrām, kā arī pienācīgi to atspoguļot ieteikumus novērtējumos un konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos, kas ir iekļauti ziņojumos par tiesiskumu;

178. norāda, ka Venēcijas komisijas atjauninātajā tiesiskuma kontrolsarakstā ir atzīts, ka MI un digitālās tehnoloģijas var uzlabot efektivitāti un piekļūstamību valsts pārvaldē un tiesu sistēmās; vienlaikus uzsver, ka to izmantošana publiskajās iestādēs var radīt ievērojamus riskus juridiskajai noteiktībai, vienlīdzībai likuma priekšā, pārredzamībai un efektīvai tiesiskajai aizsardzībai, ja nav skaidra juridiskā pamata, cilvēka virsvadības un stingru aizsardzības pasākumu; aicina Komisiju novērst šos riskus un nodrošināt, ka MI sistēmas tiek ieviestas, pilnībā ievērojot tiesiskuma prasības, to skaitā pārredzamību, atbildību, nediskriminēšanu, proporcionalitāti un efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus;

179. aicina Komisiju, izstrādājot ziņojumu par tiesiskumu, iesaistīties strukturētā dialogā un plašās apspriedēs ar pilsonisko sabiedrību un neatkarīgām uzraudzības struktūrām un iestādēm, kas darbojas demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību jomā;

180. aicina Komisiju, ja vien iespējams, apmeklēt dalībvalstis klātienē, nevis tikties attālināti, jo apmeklējumos uz vietas var iegūt pilnīgāku un kontekstuālāku priekšstatu par vietējo stāvokli;

181. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību (VRP) būtisko lomu demokrātijas darbībā un kā daļai no līdzsvara un atsvara sistēmas, kas ir tiesiskuma pamatā; atzīst, ka VRP atrodas priekšplānā, proti, tās tieši saskaras ar problēmām, kas var ietekmēt tiesiskumu un pamattiesību īstenojamību; uzsver, ka ir svarīgi novērst nepamatotu iejaukšanos VRP darbībā un aizsargāt to autonomiju, ko aizsargā LES 4. panta 2. punkts un 5. panta 3. punkts, kuros reģionālā un vietējā pašpārvalde ir atzīta par daļu no dalībvalstu konstitucionālās identitātes, un Pamattiesību hartas 41. pants par tiesībām uz labu

pārvaldību;

182. pauž stingru pārliecību, ka ES iestādēm ir jāpilda savi pienākumi attiecībā uz tiesiskumu, un uzsver, ka ir būtiski novērtēt ES iestāžu atbilstību LES 2. pantā noteiktajām vērtībām, tostarp Savienības iekšējo konsekvenci šo vērtību ievērošanā visās tās politikas jomās un ārējās darbībās, lai aizsargātu ES uzticamību un leģitimitāti; uzskata, ka ES iestādēm ir jārāda piemērs augstāko tiesiskuma standartu ievērošanā; kritizē to, ka Komisijas 2025. gada ziņojuma par tiesiskumu tvērumā nav iekļauts tiesiskuma stāvoklis ES iestādēs; prasa turpmākajos ziņojumos par tiesiskumu iekļaut īpašu nodaļu par to, kā ES ievēro tiesiskuma standartus, par pamatu izmantojot neatkarīgu izvērtēšanas mehānismu;

183. aicina Padomi padarīt savu tiesiskuma dialogu, 7. panta procesu un Nosacītības regulas piemērošanu pilnībā pārredzamu, interaktīvu un uz rezultātiem vērstu, tostarp publicējot detalizētus secinājumus un sniedzot atsauksmes par Komisijas un Parlamenta konstatējumiem; pauž nožēlu par Padomes nespēju panākt jēgpilnu progresu notiekošajā LES 7. panta 1. punkta procedūrā un uzskata, ka jebkāda turpmāka Padomes rīcības kavēšanās būtu tiesiskuma principa pārkāpums no pašas Padomes puses;

184. mudina Padomi nodrošināt, ka uzklausīšanas saskaņā ar LES 7. panta 1. punktu notiek vismaz reizi prezidentūras laikā; tomēr uzsver, ka šo minimālo biežumu nedrīkst uzskatīt par maksimālo robežu un ka šādas uzklausīšanas nedrīkst reducēt līdz vienkāršai formalitātei, kas ļauj prezidentvalstij uzskatīt, ka tā ir izpildījusi savus pienākumus, sarīkojot vienu oficiālu sanāksmi bez jēgpilna turpinājuma; aicina Padomi publicēt visaptverošus protokolus pēc katras uzklausīšanas un sniegt konkrētus ieteikumus un to īstenošanas termiņus; uzstāj, ka Parlamentam būtu pilnībā jāiesaistās visās ar LES 7. pantu saistītajās procedūrās; uzsver — pat ja nav panākta vienprātība, Padomei nav liegts virzīt procedūru uz priekšu, it sevišķi pieņemot konkrētus ieteikumus, kas adresēti attiecīgajai dalībvalstij, jo īpaši Ungārijai, un uzsver, ka process nedrīkst aprobežoties ar periodiskām uzklausīšanām, no kā neizriet būtiski turpmākie pasākumi vai taustāmi rezultāti;

185. atkārtoti uzsver konstatējumus un ieteikumus, kas ir ietverti 2025. gada 25. novembra rezolūcijā par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar kuru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 7. panta 1. punktu tiek konstatēta droša varbūtība, ka Ungārija varētu nopietni pārkāpt vērtības, uz kuru pamata ir dibināta Savienība; pieņem zināšanai, ka Komisija ir sākusi pārkāpuma procedūru pret Ungāriju par vairāku *EMFA* noteikumu, kā arī noteiktu Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas prasību neievērošanu; uzsver, ka ģenerāladvokāte *Juliane Kokott* savā atzinumā lietā C-829/24 Komisija/Ungārija norādīja, ka Ungārija ir pārkāpusi ES tiesību aktus, pieņemot tiesību aktus par valsts suverenitātes aizsardzību,

kas var apdraudēt ES pamatprincipus, it īpaši attiecībā uz aizsardzību pret ārvalstu politisko iejaukšanos; uzsver, ka ģenerāladvokāte *Tamara Ćapeta* savā atzinumā lietā C-225/24 Parlaments/Komisija ierosināja, ka EST ir jāanulē Komisijas lēmums atjaunot ES līdzekļu piešķiršanu Ungārijai, tādējādi radot bažas par tiesiskuma nosacītības ievērošanu;

186. aicina Komisiju stiprināt saikni starp preventīvajiem un reaģējoša rakstura instrumentiem un izmantot visus pieejamos rīkus, lai novērstu trūkumus tiesiskuma jomā, to skaitā pārkāpumu procedūras, LES 7. pantu, vispārējo nosacītības režīmu un horizontālos veicinošos nosacījumus Pamattiesību hartā;

187. atzinīgi vērtē Venēcijas komisijas pieņemto atjaunināto tiesiskuma kontrolsarakstu un aicina Komisiju un Padomi to pilnībā integrēt savos lēmumu pieņemšanas procesos; aicina Komisiju izpētīt iespējas īstenot ciešāku sadarbību ar Eiropas Padomi, lai veicinātu Eiropas Padomes un ES tiesiskuma *acquis* īstenošanu gan dalībvalstīs, gan ar tām, aptverot visas četras gada ziņojuma par tiesiskumu nodaļas;

188. aicina Komisiju nodrošināt pilnīgu saskaņotību un konsekvenci visos tiesiskuma jomas ziņošanas instrumentos, arī gada ziņojumā par tiesiskumu, paplašināšanās ziņojumos un konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos Eiropas semestra ietvaros; uzsver nepieciešamību pēc vienotas metodikas un ciešas koordinācijas starp ģenerāldirektorātiem;

189. mudina dalībvalstis veicināt tiesiskuma kultūru, izmantojot izpratnes veicināšanas kampaņas, informēšanas iniciatīvas un pilsoniskās izglītības programmas par demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesībām; uzsver maldinošas informācijas un dezinformācijas iespējamo ietekmi uz demokrātijas darbību un pamattiesību aizsardzību; mudina dalībvalstis izstrādāt un īstenot visaptverošas pilsoniskās izglītības programmas, kas veicina visu vecumu iedzīvotāju izpratni par demokrātiskajām institūcijām, tiesiskumu un pamattiesībām;

190. prasa Komisijai izpētīt, vai būtu iespējams aptuveni vienlaikus nākt klajā ar visiem ziņojumiem, kas ir saistīti ar tiesiskumu vai pamattiesībām, piemēram, gada ziņojumiem par atbilstību Pamattiesību hartai vai *FRA* ziņojumu, lai nodrošinātu vienlaicīgas debates par šiem jautājumiem; atkārtoti uzsver nepieciešamību pēc līdzīgas iniciatīvas demokrātijas jomā; mudina Komisiju nodrošināt plašu tās konstatējumu izplatīšanu visās dalībvalstīs;

Gada cikls tiesiskuma jomā

191. uzsver, ka ES ir izstrādājusi visaptverošu instrumentu kopumu tiesiskuma aizsardzībai; uzstāj, ka ir svarīgi nodrošināt lielāku papildināmību starp katras ES iestādes darbu un pastiprinātu pārskatatbildību par šo instrumentu īstenošanu; uzsver, ka jaunu

instrumentu vai papildu procesuālo elementu nepieciešamības atkārtota pieminēšana nedrīkst kalpot par ieganstu bezdarbībai vai novērst uzmanību no jau pieejamo instrumentu pilnīgas izmantošanas; uzsver, ka ES tiesiskuma regulējuma ticamība nav atkarīga no mehānismu skaita pieauguma, bet gan no politiskās gribas un operatīvās spējas pilnībā izmantot esošos mehānismus, kā arī no tā, vai pašas ES iestādes savās darbībās pilnībā ievēro un atbalsta tiesiskumu;

192. norāda, ka priekšlikums par integrētu gada ciklu tiesiskuma jomā, ko Komisijas priekšsēdētāja pieminēja 2025. gada runā par Savienības stāvokli, un saiknes stiprināšana starp budžeta instrumentiem un tiesiskumu Komisijas 2028.–2034. gada daudzgadu finanšu shēmā ir elementi, kas ir saskaņoti ar Parlamenta priekšlikumiem un atbilst nepieciešamībai panākt progresu visu esošo instrumentu efektīvā un saskaņotā īstenošanā un sadarbības stiprināšanā starp ES iestādēm;

193. mudina veikt vairākus uzlabojumus, kuru pamatā ir Komisijas ziņojums par tiesiskumu, lai veicinātu tiesiskuma gada cikla nepārtrauktību, koordināciju un ietekmi:

a) noteikt konkrētu datumu Komisijas ziņojuma par tiesiskuma ikgadējai publicēšanai, vēlams, jūnijā, lai nodrošinātu lielāku paredzamību un ļautu efektīvi plānot gan Komisijas, gan attiecīgo ieinteresēto personu darbu, vienlaikus paredzot atbilstošu pārejas periodu, lai neizjauktu cikla esošo iekšējo grafiku un nodrošinātu pietiekama laika un resursu saglabāšanu;

b) gan tiesiskuma analīzes vispārējā paziņojumā, gan konkrētām valstīm adresētajos novērtējumos iekļaut atsauces uz starptautiski atzītiem rādītājiem un salīdzināmiem uzticamiem avotiem, kas ļauj veikt kvantitatīvāku un uz datiem balstītu izvērtējumu un veicina lielāku pārredzamību, salīdzināmību un metodikas konsekvenci visos ES tiesiskuma uzraudzības instrumentos;

c) norādīt uz ES rezultātu apkopojumu tiesiskuma jomā kā salīdzinošu datu avotu;

d) nodrošināt objektivitāti Komisijas novērtējumā un turpmākajā rīcībā, kas attiecas uz tiesiskuma jautājumiem dalībvalstīs; nodrošināt objektīvu novērtēšanas procesu Komisijā, ziņojuma sagatavošanā iesaistot attiecīgo ģenerāldirektorātu; stiprināt Komisijas sadarbību ar ES un starptautiskajām struktūrām, lai tā varētu novērtēt atbilstību tiesiskuma principiem un to ievērošanu pašās ES iestādēs;

e) nodrošināt, ka ieteikumi ir formulēti skaidrā un precīzā valodā;

f) precizēt metodiku, kas attiecas uz ieteikumu formulēšanu;

g) ieteikumus, kas attiecas uz nopietnām un sistēmiskām bažām, nošķirt no citiem novērojumiem, tādējādi izceļot tās situācijas, kurās pastāv potenciāls risks, ka tiks nopietni un sistēmiski pārkāpti tiesiskuma principi;

h) ieteikumus, kas atzīti par nopietniem un sistēmiskiem, sasaistīt ar līdzekļu piešķiršanu, proti, piešķirt izmaksu atkarībā no pierādāma progresa, kas pārbaudīts, izmantojot atbilstošus uzraudzības mehānismus; skaidri identificēt ieteikumus, kas ietekmē ES finanšu intereses, un pienācīgi uzraudzīt tos saskaņā ar Nosacītības regulu un citiem budžeta instrumentiem;

i) ne tikai izvērtēt iepriekšējo ieteikumu īstenošanas pakāpi, bet arī, ja nepieciešams, izdot jaunus ieteikumus; neaprobežoties tikai ar progresa mērīšanu attiecībā pret iepriekšējo pārskata gadu, bet gan sniegt izvērtējumu, kas atspoguļo kopējo attīstību kopš sākotnējā ieteikuma publicēšanas, lai nodrošinātu skaidru īstenošanas sākumpunktu;

j) iekļaut katrā ziņojuma par tiesiskumu valsts nodaļā īpašu sadaļu par EST un ECT spriedumu īstenošanu;

k) iekļaut analīzē īpašu sadaļu par ES tiesību aktu transponēšanu un īstenošanu, ja tie attiecas uz tiesiskuma aizsardzību;

194. uzsver, ka vēlākā cikla posmā Parlamentam ir pilnībā jāīsteno savas pilnvaras un prerogatīvas, kas izriet no Līgumiem, un jāreaģē uz Komisijas ziņojumu par tiesiskumu, pieņemot rezolūciju, kas varētu sniegt reālu pievienoto vērtību, un šajā nolūkā ierosina, lai Parlamenta rezolūcija:

a) tiktu pieņemta ne vēlāk kā martā, tā nodrošinot, ka Parlamenta ieguldījumu var pienācīgi ņemt vērā;

b) pilnīgāk izmantotu esošās struktūras, it īpaši Demokrātijas, brīvības un resursu pārvaldības grupu (*DRFMG*), lai organizētu uzklausīšanas un misijas, pamatojoties uz Komisijas konstatētajām problēmām, kas varētu palīdzēt izstrādāt Komisijas ziņojumu;

c) apkopotu svarīgākos secinājumus, kas izriet no Komisijas ziņojuma, *DRFMG* uzraudzības darbībām, Padomes ikgadējiem dialogiem un pilsoniskās sabiedrības ieguldījuma;

d) izceltu labāko praksi, kas apzināta ikgadējā starpparlamentāro komiteju sanāksmē par tiesiskumu, lai atbalstītu dalībvalstis konkrētu ieteikumu īstenošanā;

e) novērtētu Komisijas iepriekšējo gadu ieteikumu īstenošanu secīgajos gados, apzinot tendences un pozitīvas vai negatīvas norises;

f) iekļautu padziļinātu analīzi par visām valstīm, attiecībā uz kurām ir aktivizēta 7. panta procedūra vai attiecībā uz kurām Komisijas ziņojumos ir konstatētas nopietnas un sistēmiskas bažas par tiesiskumu;

195. pieprasa, lai cikla noslēguma posmā Komisija papildus jūnija plenārsēdē iesniegtajam gada ziņojumam par tiesiskumu kādā citā brīdī iesniegtu strukturētu pārskatu par to, kā ir ņemta vērā Parlamenta rezolūcija un ieteikumi; turklāt aicina rīkot īpašu viedokļu apmaiņu ar Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju par šo pārskatu;

196. prasa Padomei pienācīgi ņemt vērā Komisijas ziņojumā par tiesiskumu izklāstītos konstatējumus un ieteikumus, kā arī Parlamenta rezolūciju, kas pieņemta, reaģējot uz to; uzsver, ka šie secinājumi un ieteikumi būtu pienācīgi jāatspoguļo Padomes apspriedēs un turpmākajās darbībās un sistemātiski jāintegrē to procedūru novērtējumā, kuras notiek saskaņā ar LES 7. pantu;

°

° °

197. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.